

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra biologie

Bakalářská práce

Chov psa z pohledu žáků základních škol

Vypracovala: Zuzana Zemanová

Vedoucí práce: Ing. Štěpánka Chmelová, Ph.D.

České Budějovice 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne:.....

.....

Zemanová Zuzana

Poděkování:

V první řadě bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Ing. Štěpánce Chmelové, Ph.D. za její čas, věcné rady, trpělivost a ochotu při konzultacích. Dále děkuji své rodině a nejbližším za jejich podporu.

Abstrakt

Zemanová Z., 2018: Chov psa z pohledu žáka základní školy. Bakalářská práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na téma chov psa. V teoretické části popisuje domestikaci psa, základní informace k péči o psa, přehled plemen a zásady bezpečného kontaktu mezi dítětem a psem. Praktická část vyhodnocuje výsledky dotazníkového šetření na základních školách, jehož cílem bylo zjistit, jak je to aktuálně s chovem psa u cílové skupiny respondentů.

Klíčová slova: chov psa, dotazník, základní škola

Abstract

Zemanová Z., 2018: Dog breeding from the view of an elementary school student. Bachelor thesis. Faculty of Education, University of South Bohemia in České Budějovice.

This bachelor thesis is focused on a theme of dog breeding. In the theoretical part it describes the domestication of dog, basic information about taking care of a dog, summary of dog breeds and principles of a safe contact between a child and dog. The practical part evaluates results of a questionnaire's research in elementary schools, which purpose was to find out the current situation of dog breeding in a target group of respondents.

Key words: dog breeding, questionnaire, elementary school

Obsah

1. Úvod a cíle práce.....	1
2. Teoretická část.....	3
2.1. Domestikace psa	3
2.2. Chov psa	4
2.3. Rozdělení a přehled plemen psů	9
2.4. Kontakt dětí se psem.....	18
2.5. Zajímavosti o psech	21
3. Metodika práce	23
4. Výsledky.....	25
5. Diskuze	43
6. Závěr.....	45
8. Seznam použité literatury	46
9. Přílohy	49

1. Úvod a cíle práce

Téma bakalářské práce jsem si vybrala z toho důvodu, protože již od mala jsem vedena k lásce k přírodě a všemu živému. Doma jsme vždy nějakého psa měli. Člověk tak může čerpat i ze svých zkušeností. Proto taky všem chov psa doporučuji.

Psa využíváme ale i v jiných oblastech. Za prvé v zachraňování lidí v horách při lavinách nebo při zemětřesení. Za druhé jsou důležitým pomocníkem bezpečnostních složek. Pes svým výborným čichem je nápomocen při hledání drog nebo výbušnin. Za třetí je nepostradatelným pomocníkem pro postižené lidi, kde jim je nejen kamarádem, ale hlavně pomocníkem ve chvílích, kde jejich lidské síly nestačí. Vycvičení psi dokáží podat nejrůznější předměty, otevřít dveře, či bezproblémově dovést nevidomé do svých cílů. Pro osamocené lidi, ať postižené nebo seniory, je to vlastně někdy jediný opravdový přítel.

V mnohých rodinách je pes plnohodnotným členem lidské smečky. A vůbec nezáleží na tom, zdali je to pes s dlouhým rodokmenem nebo jen roztomilá pouliční směska.

Já za nejlepšího partáka považuji právě našeho psa. Nejlepší relaxací jsou procházky s ním, ty nikdy neomrzí. Ne nadarmo se říká, že pes je nejlepší přítel člověka.

1) Cíle této bakalářské práce byly následující:

- Vypracovat literární přehled týkající se obecně chovu psa.
- Navrhnout vhodný dotazník pro aplikaci na školách, jehož hlavním cílem je zjistit, jak je to s chovem psa v rodinách žáků a jaké poznatky o chovu psa žáci mají.
- Samotné dotazníkové šetření na základních školách a jeho vyhodnocení.

2) Na základě tvorby dotazníků byly vytvořeny tyto hypotézy:

- I. Více jak 1/2 dotazovaných žáků chová doma psa.
- II. Nejoblíbenějším chovaným plemenem je zlatý retrívr.
- III. Znalosti žáků z otázek č. 19- 24 budou pod hranicí úspěšnosti 50 %.

2. Teoretická část

2.1. Domestikace psa

Před 60 miliony lety existoval předek psa, který vypadal jako lasice nazývaná miacis. Masožravost byla hlavní společnou vlastností. Před 15 miliony lety jeden z potomků právě miacis byl *tomarctus*, zvíře žijící ve smečkách podobně jako vlk. Z nichž se poté vyvinul rod *Canis*. Přesto se vědci nejvíce přiklánějí k tomu, že posledním předkem psa je vlk obecný (O'Meara, 2011).

Vlk obecný je stejně jako pes mrchožrout, vlci se naučili hledat potravu v blízkosti lidských domovů. Lidé si u vlků začali více všimnout vlastností, jako je čich, který mohli lidé využít pro lov. A tak začal samotný proces domestikace (O'Meara, 2011).

Samotná domestikace psa se datuje 14000 př. n. l. První místa zdomácnění předků psa byly nalezeny kosti v Africe, Asii a Evropě (Werner, 1995).

V Irsku bylo z fosilních nálezů Newgrangského psa získané DNA z doby před 4800 lety. Poprvé díky tzv. skalní kosti bylo možné získat celý genom. Následně došlo k vytvoření fylogenetického stromu psů a zajímavostí bylo, že strom byl rozdělen na dvě větve a to hned u kořene stromu. První větev východní euroasijská a druhá větev západní euroasijská k rozdělení došlo před 6-14 tisíci lety. Ze získaného DNA je možné zjistit rychlost mutace jejich DNA. Navíc nízká genetická diverzita v DNA evropských psů odpovídá, že jejich DNA prošla tzv. úzkým hrdlem, kdy současní evropští psi jsou potomci malé skupiny jedinců. Odborníci úzké hrdlo předkládají jako důkaz migrace z východu na západ. Výsledky spíše směřovaly na domestikaci v Asii, ale nejstarší archeologické nálezy z doby před 15000 lety jsou potvrzené v Evropě. To poukazuje na to, že v Evropě musela domestikace proběhnout dřív, než došlo k migraci asijských psů. Kam se vytratila původní populace evropských psů? Studie přišla s hypotézou, že evropští psi byly nahrazeny, asijskými. To bylo ověřeno s pomocí mitochondriálních DNA, která byla nasekventována z fosilií evropských psů z doby před 14000- 3000 lety (Hoksza, 2016).

Hlavní využití psa bylo především jako společník, pomocník při hlídání, k tahu, na maso a pro kůži. Pes tím, že se k člověku připojil, se stal jeho každodenní součástí. Jeden z nejvyhledávanějších společníků je právě pes (Kholová, 2002). Psi jsou velcí pomocníci lidí nejen v soukromém životě, ale i v mnoha povolání (Verhoef-Verhallen, 2007).

2.1.1. Zoologické zařazení psa domácího

Třída: savci (*Mammalia*)

Řád: šelmy (*Carnivora*)

Čeleď: psoví (*Canidae*)

Rod: pes (*Canis*)

Druh: pes domácí (*Canis familiaris*)

2.2. Chov psa

Ještě před samostatnou péčí o psa je třeba vybrat správné plemeno, které bude do rodiny zapadat. O výběru plemene je třeba se poradit s odborníkem. Při výběru se nejedná o rozhodnutí ze dne na den, člověk musí vybírat s ohledem na to, že pes se stane jeho nedílnou každodenní součástí. Je třeba zvážit i čas, který je ochotný psovi dát.

Plemeno je vždy lepší vybírat s rozvahou a neřídit se pouze striktními popisy v encyklopediích. Orientačně ano, ale je třeba zvážit i různé genetické odchylky. O plemenu, které nás zajímá, je dobré si nashromáždit si co nejvíce informací. Psa je vhodné raději kupovat od nějakého zkušeného chovatele. Vhodné je znát oba rodiče štěněte (Verhoef-Verhallen, 2007).

Při výběru štěněte mimo znalost obou rodičů, dbát na to, aby štěně mělo čiré oči, čistý nos, uši. Srst by neměla mít žádné parazity (Larkin a Stockman, 2003).

2.2.1. Zabydlování štěněte (psa) v domácnostech

Pro štěně je náš domov zcela nové prostředí, kdy je poprvé bez feny a sourozenců. Potřebuje čas na adaptaci. Psa musíte nechat v klidu, aby si věci očichal a prošel si nové prostředí, ve kterém bude žít. Klíčové je, aby znal členy jeho vlastní rodiny. Příbuzným ho ukazujeme postupně, ať ho zbytečně nepřetěžujeme (Larkin a Stockman, 2003). Na štěně je toho nového až dost, nesmíme ho vyčerpat, poskytneme mu dostatek odpočinku (Bowerovi, 2001). Je dobré štěněti vymežit kout, kde bude mít své místo na odpočinek s miskami. Pelech je pro psa velmi osobní věc. Kromě pelíšku a misek je třeba si pořídit i nezbytné pomůcky pro chov a péči psa, jako jsou hračky, obojek, vodítko, hřeben, ručník (Bowerovi, 2001). Štěňata jsou velmi zvědavá, je dobré všechny věci v bytě dobře uklidit,

aby nedošlo k nepříjemnostem, jako jsou například rozkousané boty a podobně (Larkin a Stockman, 2003).

2.2.2. Strava štěněte

Nováčci začínající s chovem, si mnohdy nevědí rady s krmením. Je dobré se poradit s odborníkem, protože strava štěněte je základem toho, aby štěně zdravě rostlo a vyvíjelo se. Důležitá je i kvalita krmení, která by neměla být opomíjená (Bowerovi, 2001). Dnes jsou odborníky vyráběná krmiva, která v sobě zahrnují vše potřebné (Larkin a Stockman, 2003). Musí se dostávat porce, obsahující správný poměr bílkovin, sacharidů, tuků, minerálních látek (Bowerovi, 2001). Na každém obalu by měly být uvedené dávky podle váhy, věku a typu psa. Potravy by nemělo být ani málo, ale ani hodně. Při velkém příjmu s domněnkou, že štěňátku dopřejeme, nám taky může vyrůst obézní pes, takže je dobré držet se návodu (Bowerovi, 2001).

Velký význam se přikládá i k chuti a vůni krmiva. Psi jako masožravci, mají trávicí soustavu uzpůsobenou na zpracování masa. Zuby jim složí k porcování nikoli k rozmělnění. Pes dokáže přežít i na rostlinné potravě, ale nedostatek masa vede k nedostatku živin. Potrava pro psa (stejně jako u člověka), musí organismu dodávat energii (Larkin a Stockman, 2003).

Potravu lze rozdělit i do několika skupin, například podle Larkina a Stockmana (2003) na:

Vlhkou stravu: kde se jedná především o konzervy.

Kompletní suché krmivo: granule, které můžeme i navlhčit pro lepší strávení.

Polovlhká potrava: nezahrnuje vyváženou stavu.

Potravu můžeme i ozvláštnit pamlskem, který zakoupíme ve zverimexu, nebo si ho můžeme sami doma vyrobit. Dnes existuje celá řada receptů na výrobu psích dobrůtek.

Je dobré, aby štěně bylo krmeno více lidmi, tím přejdeme fixaci na jednoho člověka. K dobré a vyvážené stravě, pochopitelně nesmí chybět čerstvá voda, kterou pravidelně měníme (Bowerovi, 2003).

2.2.3. Výživa pro dospělé psy

Tělo psa je tvořeno z 50-60 % vody. Každému psovi, každý den by mělo být poskytnuté dostatečné množství čisté vody, hlavně k suché stravě, kdy dochází k žízni (McGeevy, 2005).

Pes potřebuje celkem pět základních živin:

1. Potřebuje bílkoviny, jak živočišné, tak rostlinné. Pokud je pes zdravý a vše funguje jak má, nepotřebuje velký přísun bílkovin (McGeevy, 2005).
2. Potřebuje sacharidy, které dodávají energii a zajišťují funkci střev. Sacharidy by neměly zaujímat víc než 50 % (McGeevy, 2005).
3. Tuky sice vedou k obezitě, ale bez tuků to nejde. Musí však být ve správném poměru, aby psovi neškodily. Velkým zdrojem tuků, bývají pamlsky, proto s nimi opatrně (McGeevy, 2005).
4. Minerály, jsou stavebními látkami v organismu, mezi minerály řadíme hořčík, zinek, draslík, železo atd. ve vyvážené stravě by měly být všechny minerály zastoupeny (McGeevy, 2005).
5. Vitamíny, stejně jako člověk psi potřebují vitamíny (McGeevy, 2005).

K zdravému psímu životu směřuje vyvážená strava s kombinací pohybu.

Pohyb je nezbytnou součástí pro spokojený psí život. Pohyb vždy musíme uzpůsobit, jednak našim pohybovým možnostem, věku a plemenu našeho psa. Formy pohybu jsou různé, už záleží jen na nás, jaké zvolíme. Můžou to být procházky, běhy, plavání, agility, házení míčku a mnoho dalšího. Aktivitu volíme s ohledem na roční období. Doporučuje se aktivity různě střídat, aby nedocházelo ke stereotypu (McGeevy, 2005). Pokud není na procházky čas, postačí i výběh na zahradě, ta však musí být dobře opatřena proti psímu úniku (Werner, 1995).

2.2.4. Péče o srst

K péči o srst je třeba si opatřit patřičné pomůcky, jako jsou: hřebeny, nůžky, kartáče, rukavice. Opět volíme podle nároků plemene (McGeevy, 2005).

Obvykle psi línají 2x ročně. Je dobré na vyčesávání srsti zvykat psa hned od štěněte (Bowerovi, 2001). Línání je pravidelné vyměňování srsti, dříve se uvádělo dvakrát ročně, ale díky dnešním chovům doma, můžou psi línat i celoročně.

Péče o srst slouží jednak k tomu, aby pes vypadal hezky a minimalizoval se prach (Larkin a Stockman, 2003).

A dalším důvodem péče je odstranění odumřelých chloupků a zbytků kůže. Pravidelnou péčí o srst nám může pomoci v odhalení parazitů v podobě blech, klíšťat, všenek atd. Pokud při česání narazíme na hrbolky, je vhodné navštívit veterináře (Bowerovi, 2001).

Do péče o srst zahrneme i koupání, které by se mělo provádět dvakrát až třikrát ročně. Kůže je největším orgánem psího těla, a aby zůstala zdravá, je důležité udržovat jí v čistotě (McGeevy, 2005). Teplota vody by měla být tak akorát. Šampon by měl být výhradně psí. Při mydlení dáváme pozor na uši a oči. Po vykoupání psa vyčešeme a důkladně vysušíme (McGeevy, 2005).

2.2.5. Péče o drápy

Drápy by se měly zastříhávat, nebo obrušovat. Zvláště u některých plemen, dochází k přerůstání a následné bolesti při chůzi. Je dobré zajistit přirozené obroušení, například na asfaltové cestě. U psů, kteří mají černé drápy, nelze rozeznat lůžko, a proto je lepší zajít k zvěrolékaři (Werner, 1995).

2.2.6. Očkování

Očkovací vakcína pro štěňata je dodávána od sedmého do osmého týdne jeho věku. Zahrnuje v sobě tyto látky: proti psince, leptospiróze, hepatitidě a parvoviróze. Ve dvanáctém týdnu dostává štěně další očkování. Doba mezi očkováním musí být dodržena a to především z toho důvodu, aby si tělo štěněte na to zvyklo a imunitní systém fungoval jak má (Larkin a Stockman, 2003). Poté by měl každý pes chodit jednou za rok na očkování (Bowerovi, 2001). Proti psince se musí pes nechávat očkovat každý druhý rok. Vakcíny proti leptospiróze, kterou se mohou psi nakazit od jiných psů, působí v krátkém

časovém intervalu, ale je třeba vakcínu dodávat z důvodu nebezpečnosti choroby (Larkin a Stockman, 2003).

Dalším opatřením proti nemocem je odčervení, které se provádí odčervovací tabletou. U psů jsou dva typy červů a tasemnice a škrkavky (Larkin a Stockman, 2003).

2.2.7. Nemoci

Mezi nejčastější choroby psa řadíme tyto infekční choroby:

Mezi virová a smrtelné onemocnění patří **psinka**, vyskytuje se u štěňat. Tato nemoc je vysoce nakažlivá šíří se vzduchem, když pes kašle či kýchá. Když se nemoc podchytí včas, lze jí léčit antibiotikama (Bowerovi, 2001).

Parvoviróza je nemoc, která způsobuje zvracení a průjem, což vede k dehydrataci, která vede až k úmrtí psa (Bowerovi, 2001).

Leptospiróza napadá zvířata ve dvou formách. První typ způsobuje akutní zánět ledvin, druhý typ napadá játra. Obě vyskytující se formy jsou přenositelné na člověka (Bowerovi, 2001).

Dalším onemocněním je **infekční zánět jater**, který se projeví nechutenstvím psa, což vede až k smrti. Nemoc lze chytit z patníku, kde se vymočil nakažený pes (Bowerovi, 2001).

Rovněž závažní jsou i vnější a vnitřní paraziti:

Nejčastějším parazitem jsou **blechy**, způsobující svědění kůže. Při zbavování blech nevěnujeme pozornost jen psovi, ale je třeba věnovat pozornost i pelíškům a ostatním mazlíčkům. A zbavit se všech možných zdrojů (Bowerovi, 2001).

Mezi další vnější parazity, kteří otravují, psům život patří například: **klišťata, vši, roztoči**.

Škrkavky se nacházejí ve střevech a plicích. Mají červovitý, bílý tvar těla o délce cca 20 cm. Lehce se dají identifikovat v trusu psa v podobě zamotaného klubíčka červů. Škrkavkám předejdeme tak, že psa budeme pravidelně odčervovat. U štěňat do tří měsíců odčervujeme každé tři týdny. U půlročního štěněte každý měsíc a u dospělého psa každý půl rok (Bowerovi, 2001).

Tasemnice se vyskytuje ve střevech. Při napadení způsobuje zvracení, úbytek váhy (Bowerovi, 2001). Ve výkalech jí lze identifikovat jako „rýžová zrna“ (Larkin a Stockman, 2003). Jako prevence je dobré nedávat psovi syrové maso (Bowerovi, 2001).

2.3. Rozdělení a přehled plemen psů

Všechna plemena patří k jednomu jedinému druhu, psovi domácímu (*Canis Familiaris*). V tak různorodých podobách jako je pes, nenajdeme žádné jiné zvíře. Příčinou tolika plemen je, že psí plemena vznikala v různých koutech světa v rozdílných společnostech. Dříve hrálo velkou roli využití vlastností psa, dnes se od toho upouští a spíše se klade důraz na vzhled psa. Většina plemen vznikla za dob našich předků v druhé polovině 19. století a nová plemena stále přibývají až dodnes (Smrčkovi, 1999).

Vyskytují se tu plemena, která zde byla před 200 lety, jiná zanikla a nová vznikla (Malone, 1994). Dodnes jsou k vidění starobylá plemena (například Lundehund), která byla zachována díky omezenému působení nežádoucích vlivů. Izolovaná místa jim umožnila na dlouhou dobu ustálit populaci. Izolovanými místy jsou myšlené: ostrovy, nepřístupné horské oblasti, pralesy, oázy pouští a hlavně místa, kde člověk působil minimálně (Kholová, 2002).

Chov a šlechtění psů nabralo takového směru, že dnes je známo stovky psích plemen (O'Meara, 2011). Pes domácí, jeden jediný druh má tolik druhů plemen, mezi nimiž jsou obrovské rozdíly od mastifa přes chrta, jezevčíka až k čivavě (Verhoef-Verhallen, 2007). Lidé si tak mohou vybrat svého psa podle své libosti. Existuje i řada příruček, kde se píšou povahy psů, náročnost péče a mnoho dalšího.

2.3.1. Rozdělení plemen podle (Smrčkovi, 1999):

I. Ovčáčtí a honáčtí psi

Jedná se o středně velké psy. Záměrem chovu byla pomoc pastevcům hlídat stáda (Smrčkovi, 1999). Psi byli vychovávaní společně s ovci, kozami a skotem, čímž se naučili chránit členy smečky. Jeden z vynikajících honáků byl staroanglický ovčák (Fogle, 2002).

Příklady vybraných zástupců těchto plemen:

Belgický ovčák

Patří mezi velmi dobré hlídače. Je náročný na pohyb, proto není vhodné ho chovat v bytě. Je to velmi inteligentní pes (Smrčkovi, 1999). Jsou velmi přátelští k ostatním domácím zvířatům a dobře vycházejí s dětmi (Verhoef-Verhallen, 2007). K cizím lidem je nedůvěřivý. Využívá se pro sportovní a služební kynologii. Vhodný sport jsou agility (Smrčkovi, 1999).

Border kolie

Velmi temperamentní pes, který potřebuje neustálou činnost (Leyen, 2004). Pokud se mu nevěnují, tak se stává nezvladatelným (Smrčkovi, 1999). Jedná se o inteligentního psa, učenlivého a vhodného k dětem (Leyen, 2004). Jsou skvělými pasteveckými psy, oblíbení jsou zejména ve Velké Británii a Irsku (Fogle, 2002).

Německý ovčák

Je to nejoblíbenější pes na světě. Má mnoho uplatnění, například jako záchranář u horské služby, policejní či asistenční pes, nebo k vyhledávání drog. Jsou vysoce ostražití, hlídají a chrání si svoji rodinu (Leyen, 2004). Toto plemeno vyžaduje pevnou ruku, je vhodný k lidem, kteří už mají nějaké zkušenosti s chovem psů (Smrčkovi, 1999).

II. Pinčové, knírači, molossoidní (dogovití) a švýcarští salašníčtí psi

Zahrnují dvě samostatné skupiny plemen a to:

Pinčové a knírači, zahrnují psy všech velikostí, slouží k hubení hlodavců a hlídání. Jsou považovány za univerzální psy. Mají velký temperament a jsou ostří. Typickými zástupci této skupiny jsou knírači a dobrmani (Smrčkovi, 1999).

Pinč

Vynikající hlídač, inteligentní a pozorný pes. Není vhodný pro začátečníky. Potřebuje pevný řád a výcvik, jinak z něho vyroste nezvladatelný jedinec (Smrčkovi, 1999). Jsou dobře odolní vůči nemocem (Leyen, 2004). Velký význam měl pro vyšlechtění dobrmana (Fogle, 2002).

Dobrman

Potřebuje výcvik a pevný řád. Pouze tak nám vyroste spolehlivý a zvladatelný pes. Vyžaduje pozornost a čas ze strany majitele. Spokojený je hlavně v přítomnosti člověka (Leyen, 2004). Je vynikajícím hlídačem, využívá se jako služební pes (Smrčkovi, 1999).

U těchto plemen se často vyskytují problémy se srdcem (Fogle, 2002).

Knírač

Jsou nenároční na místo chovu, mohou být v bytě, ale i přes celý rok venku. Jejich výchova by měla být důsledná. Vyžadují hodně péči o srst. Jsou vhodní i pro začátečníky (Smrčkovi, 1999). Mají rádi děti. Úspěšní jsou v nejrůznějších kynologických soutěžích. Mnohdy trpí dysplazií kyčelního kloubu (Leyen, 2004).

Molossoidní a švýcarští salašnickí psi, jsou to mohutná plemena s vysokým prahem dráždivosti, ale při obraně jsou velmi nebezpeční. Typickými zástupci jsou anglický mastif, boxer, anglický buldok. Švýcarští salašnickí psi tvoří přechodné plemeno mezi molossoidními a honáckými psy, přičemž nejznámější je bernský salašnický pes (Smrčkovi, 1999).

Bernský salašnický pes

Vyznačuje se přátelskou povahou, proto je vhodný k dětem a i pro začátečníky. Patří mezi typická společenská a rodinná plemena. Vyžaduje rovněž vhodnou péči o srst. (Smrčkovi, 1999). Nejčastěji trpí dysplazií kyčelních kloubů. Od přírody je ostražitý a ostrý, proto by se nikdy neměl vychovávat jako obranář (Leyen, 2004).

Novofundlandský pes

Svojí povahou vhodný k dětem, je dobrým hlídačem. Dobře vychází s ostatními zvířaty. Je velkým milovníkem vody (Smrčkovi, 1999). Ale mytí šampónem mu nesvědčí, pravidelné vyčesávání však vyžaduje. Novofundlandský pes má často dispoziční vady očí a onemocnění srdce (Leyen, 2004).

Svatobernardský pes

Klidný, vhodný k malým dětem. Má dobrou paměť. Náročnost pro chov tohoto plemena je zejména v potravě a prostoru. Tito psi bývají nápomocni záchranářům (Smrčkovi, 1999). Mezi jeho časté onemocnění patří dysplazie, alergie (Leyen, 2004).

III. Teriéři

Teriéři jsou malá plemena, která mají svůj původ ve Velké Británii a postupem času vznikla i jinde (Smrčkovi, 1999). Považují se za likvidátory škůdců, zejména hlodavců. Tito psi nevycházejí dobře s jinými zvířaty a jsou dokonce až agresivní. Důležitá je výchova, aby nám nepřerostl přes hlavu (Larkin a Stockman, 2003).

Jorkšírský teriér

Je temperamentní, odvážný a vyznačuje se ostrostí (Smrčkovi, 1999). I přes svou malou velikost se v kontaktu s většími psy chovají dominantně (Fogle, 2002). Vyžaduje péči o srst, je vhodný pro začátečníky i pro seniory, do bytů (Smrčkovi, 1999). Velmi dobře se snáší i s dětmi (Verhoef-Verhallen, 2007).

Jack Russel teriér

Oblíbené plemeno jak ve městech, tak na vsích. Využíval se dříve k lovu a zabíjení kryš (Fogle, 2002). K jeho povahovým rysům patří hravost a sebejistota. Má rád společnost, ale ve hře si vystačí i sám. Ve výchově je třeba být rázný (Verhoef-Verhallen, 2007). Nevyžaduje žádnou speciální péči, ale je vhodné ho chovat venku (Smrčkovi, 1999).

Foxteriér

Jedná se o vysoce temperamentního a tvrdohlavého psa. Jsou to hravá plemena, která se hodí k dětem. Původně se využívali k hubení hlodavců, lovu lišek a jezevců. Jsou to milovníci norování (Verhoef-Verhallen, 2007). Vyžadují dostatek péče o srst a dostatek pohybu. Patří mezi dobré hlídače (Smrčkovi, 1999). Často trpí nemocemi, jako jsou alergie a ekzémy (Leyen, 2004).

IV. Jezevčáci

Jedná se o starobylé plemeno zahrnující pouze jezevčíky lišící se barvou a velikostí, jsou to společenší a lovečtí psi (Smrčkovi, 1999). Také to jsou takzvaní norníci, což jsou psi, kteří vyhánějí zvířata ven z nor (Fogle, 2002).

Jezevčík

Plemeno vhodné pro začátečníky i seniory. Celkem rozlišujeme tři typy podle velikosti a to: standardní, trpasličí a králičí. Je to pes, který se nerad podřizuje. Využívá se v myslivectví zejména jako norník (Smrčkovi, 1999). Často trpí potížemi s páteří a ledvinovými kameny (Leyen, 2004).

V. Špicové a primitivní plemena

Jejich vývoj probíhal hlavně v Rusku, na Aljašce, v Kanadě. Špicové patří mezi velmi všestranná a přizpůsobivá plemena (Fogle, 2002). Využívají se hlavně k lovu, hlídání a hubení hlodavců (Smrčkovi, 1999). Primitivní plemena jsou minimálně ovlivněná šlechtěním. Svůj původní vzhled si drží tisíce let. Patří sem psi z tropických oblastí, kteří tam žijí polodivokým způsobem (Smrčkovi, 1999)

Sibiřská husky

Jak už název napovídá, plemeno pochází ze Sibíře. Mezi tažnými psy se řadí k menším a lehčím. Typickým znakem je pro ně, že mají modré oči anebo jedno oko modré a druhé hnědé (Fogle, 2002). Přátelské plemeno oddané své rodině. Je to tvrdohlavé plemeno vhodné pro zkušeného kynologa se zkušenostmi (Smrčkovi, 1999). Často trpí dysplazií kyčelních kloubů, poruchami štítné žlázy (Leyen, 2004).

Čau – čau

I přes svůj vzhled, to není zrovna plemeno, které se rádo mazlí. V rodině je často fixován pouze na jednu osobu. Vyžaduje péči o srst a špatně se aklimatizuje na vysokou teplotu (Smrčkovi, 1999). Na pohyb má střední nároky. Trpí kožními nemocemi (Leyen, 2004).

Peruánský naháč

Patří mezi primitivní plemena. Jeho chov se doporučuje v bytě. Je to inteligentní pes, který je nedůvěřivý k cizím lidem. Mezi jeho zvláštní nároky patří ochrana kůže vůči mrazu, ale i slunci (Smrčkovi, 1999).

VI. Honiči a barváři

Jedná se o největší skupinu psů. Plemena psů jsou často typická jen pro svou zem, odkud pochází (Smrčkovi, 1999). Tyto plemena mají dokonalý čich, díky kterému výborně stopují kořist (Fogle, 2002). Bloodhound, jehož nosní skořepky mají největší povrch, větší než celé tělo, je vynikajícím stopařem (Fogle, 2002). Plemena jsou také charakteristická svým silným štěkotem (Smrčkovi, 1999).

Nejznámější zástupci této skupiny plemen jsou:

Bígl

Plemeno vhodné k malým dětem i pro začátečníky. Je přátelský a velmi temperamentní pes, nedoporučuje se ho chovat v bytech, potřebuje pohyb (Smrčkovi, 1999).

Baset

Miluje děti, trpělivý a přátelský. Je třeba jim zajistit dostatek pohybu (Leyen, 2004). Vhodný zejména pro fyzicky zdatné majitele (Smrčkovi, 1999).

Bloodhound

Je nejstarší evropský honič. Klidné plemeno, které vychází se vším živým. Miluje lidi a má nulovou agresivitu (Smrčkovi, 1999). Má rád jídlo a proto taky velmi často trpí nadýmáním (Larkin a Stockman, 2003).

VII. Ohaři

Smrčkovi (1999) uvádí, že jsou to nejoblíbenější lovečtí psi. Dokáží svým ladným pohybem velmi potichu a nenápadně vystopovat zvěř. Jedná se o středně velké, štíhlé a elegantní psy. Nejsou agresivní a jsou velmi inteligentní.

Maďarský ohař

Velmi temperamentní, přátelský a dobře ovladatelný pes. Své lovecké pudy nezapře, má dokonalý čich. Toto plemeno je vhodné k malým dětem. Potřebuje vlídné zacházení a dostatek pohybu (Smrčkovi, 1999).

Irský setr

Lov je jeho největší dominantou. Je vhodný k malým dětem. Měl by mu být zajištěn pohyb a péče o srst (Smrčkovi, 1999). Dobře se cítí v lidské společnosti. Problémy mívá s dysplazií a epilepsií (Leyen, 2004).

Český fousek

Pes, který snese jakékoliv počasí. Je dobře ovladatelný a vhodný k malým dětem. Dobrý hlídač. Jeho chov by měl probíhat spíše venku (Smrčkovi, 1999).

VIII. Slídiči, retrívři a vodní psi

Slídiči jsou menší skupinou, ale velmi oblíbenou. Kořist hledají v hustých porostech a dobře aportují ve vodě. Mezi slídiče patří například kokršpaněl (Smrčkovi, 1999). Název je odvozen z anglického slova to retrieve = přenášet. Dokáže ulovit a přinést zvěř z vody. Jsou to milovníci vody s výbornou schopností stopovat (Smrčkovi, 1999).

Vodní psi se dnes vyskytují pouze v šesti vzácných plemenech. Jsou využívány na práci ve vodě. Mají nepropustnou, velmi mastnou vlnitou srst, díky které mohou pracovat v jakémkoliv ročním období ve vodě. Jeden z příkladů u nás se vyskytujících vodních psů je irský vodní španěl (Smrčkovi, 1999).

Anglický kokršpaněl

Pes vhodný i pro začátečníky, dobře zvladatelný. Lovecký pes, který se používá na lov vodních ptáků (Smrčkovi, 1999). Dobrý hlídač, který je oddaný svému pánovi. Trpí často šedým očním zákalem, nemocemi ledvin a srdce (Leyen, 2004).

Labradorský retrievr

Milovník vody a velkým pomocníkem lidí. Například pomáhá nevidomým a je skvělým hledačem drog (Fogle,2002). Je to pes, který miluje společnost a hry. Přátelský a milý pes nevykazující žádnou agresi (Verhoef-Verhallen, 2007). Jeho častým problémem je obezita, má tendence k přejídání (Smrčkovi, 1999).

IX. Společenská plemena

Jedná se o plemena různého vývoje a původu. Tito psi byli chováni pro radost a potěchu. V minulosti byli označováni za „dámská plemena“ (Smrčkovi, 1999).

Boloňský psík

Plemeno, které vzniklo ve středověku, mělo své uplatnění zejména ve vládnoucích a šlechtitelských rodech (Fogle, 2002). Díky své vatovité srsti, vyžaduje každodenní péči, je to výhradně pes do bytu (Smrčkovi, 1999).

Maltézský psík

Je vhodný pro bytový chov, to hlavně kvůli náročné péči o srst, která by se měla každý den česat (Smrčkovi, 1999). Má neobyčejně dlouhé hedvábné pesíky bez podsady, které se mohou kroutit zejména kolem osmého měsíce, kde štěněcí vlnu nahrazuje srst dospělých (Fogle, 2002). Klidný pes, který je vhodný jak k dětem, tak i pro seniory (Smrčkovi, 1999).

Mops

Nenáročný pes, kterému prospívá, když jeho chov probíhá s více mopsi. Vlídny, vhodný k dětem (Smrčkovi, 1999). Má minimální nároky na pohyb, ale rozhodně se musí chovat v bytě. Často trpí vadami oční rohovky (Leyen,2004).

X. Chrti

Celistvá skupina, dobře rozeznatelná. Pro svou největší rychlost se využívají v dostizích. Jsou velmi nedůvěřiví k cizím lidem, mají uzavřenou povahu (Smrčkovi, 1999).

Afgánský chrt

Je to plemeno, které vyniká svou elegancí a půvabem, díky svému vzhledu je to typický výstavní pes (Fogle, 2002). Toto plemeno se často využívá i v dostihových závodech. Vyžaduje dostatek pohybu a péči o srst. Doporučuje se pro zkušené kynologii, výchova musí být důsledná (Smrčkovi, 1999).

Vipet

Dobře zvladatelný a vychovatelný pes, vhodný i pro začátečníky. Je přátelský a rád se mazlí na rozdíl od ostatních chrtů. Své velké pohybové nároky nejlépe uplatní v dostihách (Smrčkovi, 1999). Dokáže vyvinout rychlost až 65 km/ hod. Pokud má dostačující péči, vyznačuje se dlouhověkostí (Fogle, 2002).

Irský vlkodav

Původně Kelty využívané plemeno k lovu vlků. Dnes je chován hlavně jak společník (Fogle, 2002). Dobře vychovatelný pes, vhodný k dětem. Vyrovnané plemeno, oddané svému pánovi. Mezi jeho zvláštní nároky patří zejména dostatek prostoru a vhodná potrava (Smrčkovi, 1999). Je nevhodné ho chovat v bytě. Kvůli své velikosti má často problémy s klouby (Leyen, 2004).

XI. Česká národní plemena

Na našem území je chováno několik českých plemen i přes svou chovnost u mnoha chovatelů, kteří jsou jasnou zárukou jejich zachování, doposud nebyli uznáni Mezinárodní kynologickou federací (FCI). Mezi české národní plemena patří: Český horský pes, Český strakatý pes, Chodský pes, Pražský krysařík (Smrčkovi, 1999).

Český horský pes

Odolný pes, který dokáže pracovat v jakémkoliv ročním období. Vlídny ke všemu živému. Je dobře zvladatelný, ale přesto je lepší když jeho chov probíhá u zkušeného kynologa. Bývá nápomocem i záchranářům (Smrčkovi, 1999).

Český strakatý pes

Vhodný pes k dětem. Díky své nenáročnosti je vhodný pro začátečníky. Je dobrým hlídačem. Jeho chov není zatím příliš rozšířen (Smrčkovi, 1999).

Chodský pes

Vynikající hlídač, není vhodné ho chovat doma. Jedná se o temperamentního psa, který je velmi dobře ovladatelný, ale potřebuje činnost. S tímto plemenem se můžeme setkat i jako služebním psem nebo jako pomocník u záchranářů při lavinových kalamitách. Jeho chov začíná být pravidelně rozšiřován (Smrčkovi, 1999).

Pražský krysařík

Pes, který je ostražitý k cizím lidem, ale svým pánům je plně oddán. Má velmi dobré reakce na podměty. Tyto plemena nejsou vhodná k malým dětem. Je třeba ho chovat celoročně v bytě (Smrčkovi, 1999).

2.4. Kontakt dětí se psem

Mít psa v rodině je velmi důležité, díky tomu si děti umí poradit v různých situacích. Vytvářejí si svou osobnost i tím, jak se chovají ke zvířeti. Učí se odpovědnosti a citu. Mnoho informačních zdrojů nás varuje před pořízením psa, lidé pochopitelně vyděsí, když na titulní straně vidí pokousané dítě od psa a mnoho lidí zanevře na všechny psy, což je nesmysl. Velkou měrou se podílíme i my sami na výchově našeho psa. Záleží na nás, kolik času do toho vložíme. Přitom ne jeden pes zachránil lidem život (Cutková, 2011).

Příklady některých psů, kteří zachránili dětem život:

V Polsku se ztratila tříletá holčička, přidal se k ní toulavý pes, který se u ní celou noc držel, čímž jí zachránil život, protože venku bylo mínus pět stupňů celsia (Phillips, 2013).

Ve Velké Británii spadl šestnáctiletý chlapec z devíti metrového svahu a jeho věrný kamarád si lehl vedle něho, aby ho zahříval. Jednalo se o Jacka Russela teriéra (Phillips, 2013).

V Kanadě zachránila fenka jedenáctiletého chlapce před útokem pumy. Málem sama fenka položila svůj život, ale nakonec vše dobře dopadlo a pro chlapce znamená víc než nejlepší přítel (Phillips, 2013).

Jeden příběh vypráví o muži, který měl dítě a dva bernardýny. Psi všude dítě doprovázeli. Jednou chlapec spadl do řeky a nebýt psů, tak by se utopil. Když se pak z chlapce stal dospělý muž, měl děti, kterým pořídil psa, který je na venkovních toulkách vždy doprovázel (Werner, 1995).

Psi a děti

Při příchodu novorozence do rodiny pes dítě respektuje. Problém může nastat u psů, kteří se dostanou do rodiny, kde jsou děti ve věku od pěti do jedenácti let. Kdy je pes může považovat za své vrstevníky. Dětem musí být vysvětleno, co si ke psovi dovolovat nemohou (Werner, 1995).

Jak psi, tak děti potřebují řád, aby věděli, co mohou a co naopak ne. Pro fungování pravidel je musí ctít celá rodina. Například dodržováním hygieny a zajištěním pravidelného očkování (Cutková, 2011).

Přátelské pouto mezi dítětem a psem je veliké. Díky kontaktu se psem vyrůstají zdravě sebevědomé děti, které nemají problémy navazovat další kontakty. Dítě i tím, že svůj čas věnuje psovi, využívá smysluplně dobu, kterou by jinak trávilo např. u počítače (Cutková, 2011).

S nápadem poříditi si psa, přijde skoro každé dítě. Před pořízením je však třeba se seznámit se všemi důležitými povinnostmi. Je třeba, aby dítěti bylo vysvětleno, že při pořízení zvířete přebírá zodpovědnost a nelze, aby se se psem zacházelo jako s hračkou. Když nás omrzí, tak jí odložím. Děti berou psa jako svého kamaráda na hraní. Na rodičích je pak zajistit vše potřebné pro chov, zejména výchovu (Cutková, 2011).

Je dobré, aby pes byl od začátku v kontaktu s dítětem, respektoval ho a neměl na něj žádné špatné vzpomínky. Nesmí ho tahat a dělat věci, které by vedly k agresi psa. Navíc

malé děti se ještě neumí ovládat. Pro psa to může být stresující. Ze začátku je lepší psa zvykat na děti ve své rodině a až po čase přijde na řadu seznamování s kamarády (Cutková, 2011).

Kontakt dítěte se psem- pravidla:

- V přítomnosti cizího psa se pohybovat klidně
- Před pohlazením se vždy optat majitele
- Zůstat stát a nechat se očichat
- Neutíkat
- Psa hladit vždy odpředu dozadu, nikdy ne proti srsti
- Nikdy psa netahat za ocas, chlupy, uši
- Pokud pes leží na zemi nepřekračovat ho
- Nedívat se psovi přímo do očí
- Pokud pes žere, nikdy mu nebrat potravu

Řeč psího těla podle Cutkové (2011):

Psí řeč těla je úplně něco jiného než lidská řeč těla. Například upřeným pohledem si psa moc nezískáme, naopak v něm vyvoláme agresi. Proto, aby dítě se psem vycházelo je nezbytné tuto řeč znát. Dobrým impulzem pro malé děti je, když pes vrtí ocasem, ale pro pochopení psa nestačí znát pouze tento jeden signál. Dalším ze signálů je výhružné vrčení. Jediné, čím se pes může bránit, jsou zuby (Cutková, 2011).

Jistota a uvolnění:

Cítí-li se pes dobře, stojí vzpřímeně a pohybuje se klidně. Má uvolněné svaly a ocas svěšený dolů. Tlama je zavřená nebo pootevřená, pysky uvolněné. Uši jsou uvolněné, celkově pes působí přátelsky (Cutková, 2011).

Výzva ke hře:

Cutková (2011) uvádí, že chce-li si pes hrát, udělá často úklon. Hluboce skloní část těla. Hrudníkem a předními nohama se až k loktům dotýká země. Zadek má zdvižený. Z této pozice vyskakuje vpřed a do stran. Často vrtí nejen ocasem, ale i celou zadní částí. Má často lehce pootočenou tlamu, jejíž koutky směřují vzhůru, působí radostně. Někteří psi krátce a vzrušeně poštekávají (Cutková, 2011).

Strach:

Nejistota a strach se projevují ztuhnutím a napětím celého těla. Zadní nohy jsou pokrčené a hřbet ohnutý. Pes svěsí hlavu, nahrbí se a stáhne ocas dolů, někdy dokonce až mezi nohy. Uši jsou položené šikmo dozadu nebo přitištěné k hlavě. Koutky pysků jsou stáhnuté dozadu a mohou částečně odhalovat zuby. Oči jsou sice široce otevřené, ale celkovým stažením psa dozadu mohou vypadat jako přivřené (Cutková, 2011).

Dominance a hrozba:

Chce-li pes ukázat dominanci nebo pohrozit, napne celé tělo a jeho pohyby jsou ztuhlé a křečovitě. Ocas drží vodorovně nebo strnule vzhůru. Někteří psi s ním ještě pomalu pohybují do stran. Zjeví srst v oblasti kohoutku a hřbetu a dávají signál, že jsou velcí, silní a vůdčí (Cutková, 2011).

2.5. Zajímavosti o psech

V Londýně, žije více psů, než v Norsku lidí (O'Meara, 2011). Nárůst psů v celém světě je celkově vysoký, odhaduje se na 400 milionů. Nejméně se psi chovají ve Švýcarsku a Německu (O'Meara, 2011).

Psi vnímají barvy stejně jako barvoslepý člověk (O'Meara, 2011).

V Austrálii je australský honácký pes dožil úcty hodných 29 let. Čímž se stal nejstarším psem na světě. Toto plemeno se v průměru dožívá 10-13 let (O'Meara, 2011).

V Grónsku by lidé bez svých psů jen těžko přežili. Grónští psi jsou jejich nepostradatelnou součástí, jsou velmi odolní proti mrazu a takřka všem nepříznivým podmínkám. Vyznačují se výborným výkonem, díky kterému jsou využíváni k tahu.

Majitelé si proto své psy hýčkají. Psi jsou v těchto podmínkách od narození krmeni tulením masem a vnitřnostmi. Díky tomu má pes i pud v případě nouze tuleně ulovit. Grónští psi nepatří zrovna mezi mírumilovné psy. Naopak jsou agresivní k cizím psům. Ve své smečce vychází se psy dobře. Psi, kteří tu zahynou, jsou pohřbeni do ledu (Stalmachová, 2000).

Pastevecké plemeno australské kelpí vzniklo pro chov ovcí. I když mají svůj původ v Austrálii, tak jsou více využívány v Jižní Americe. Za svou pasteveckou službu jsou psi odměněni jehnětem, které se upeče jen pro ně, jako poděkování (Stalmachová, 2000).

Největším psím plemenem na světě je irský vlkodav. Největší pes, jaký ale kdy žil je George- modrá německá dogy z arizonského Tucsonu (O'Meara, 2011).

3. *Metodika práce*

Prvním krokem pro zpracování této bakalářské práce bylo opatření a prostudování odborné literatury k danému tématu a následně vypracování literární rešerše o chovu psa.

Druhým krokem, který jsem udělala při řešení této práce, bylo navržení vlastních dotazníků, protože nebyly nalezeny standardizované dotazníky obdobného typu. Dotazník jsem koncipovala tak, že celkem obsahuje 25 otázek. První část se zabývá otázkami k tématu, jaká plemena jsou chována, jaká péče se psům v domácnostech dostává a jakou mají děti se psy zkušenost. V poslední části je dotazník zaměřen na znalostní otázky (hlavně otázky č. 19-24), kde žáci vybírají jednu správnou možnost. Tyto otázky zde byly přidány proto, aby se zjistila i určitá míra znalostí žáků o psech a nemusely se použít didaktické testy.

Dotazník obsahuje jak otevřené (nestrukturované) otázky, kam sami žáci píšou svou odpověď. U těchto otázek je nevýhoda při jejich vyhodnocování, jelikož otázky jsou často rozličné (Chráska, 2007). Dotazník obsahuje kromě otevřených i uzavřené (strukturované) položky. U těchto typů otázek se velmi dobře procentuálně vyhodnocují odpovědi (Chráska, 2007).

Následně jsem dotazníky aplikovala celkem v pěti základních školách v Milevsku, v Bernarticích a v Písku. Dotazníky jsem rozdávala do šestých, sedmých a osmých tříd. Pilotáž dotazníku byla provedena u první testované třídy. Celkem jsem nasbírala 468 dotazníků. Nebyly zjišťovány rozdíly mezi jednotlivými školami a ročníky základních škol, jen nás zajímal celkový kvantitativní výsledek. A nebyl zjišťován ani genderový rozdíl u testované skupiny žáků.

Mým hlavním cílem bylo zjistit, co pro děti znamená pes, zda vědí, jak se o něj starat, kolik procent dotazovaných dětí chová psa a případně jaké plemeno, jestli žáci vědí, co mají dělat v přítomnosti cizího psa, jestli nechávají psa pravidelně očkovat, zda mu mění vodu, kde ho chovají a zda s ním dělají nějaké aktivity. Dále jsem chtěla zjistit jaké je oblíbené plemeno mezi dětmi a naopak jaké plemeno děti považují za nebezpečné. A v druhé části jsem zjišťovala, zda mají děti základní znalosti o psech. Použitý dotazník je uveden jako příloha č. 1.

Po nasbírání všech dotazníků jsem začala zpracovávat data. Nejlépe se vyhodnocovaly otázky uzavřené, kde žáci vybrali podle sebe vyhovující odpověď. Data jsem následně jednoduše statisticky vyhodnotila. Výsledky jsem zanesla do tabulek a grafů. Pro zpracování dat jsem použila MS Office a Excel 2010.

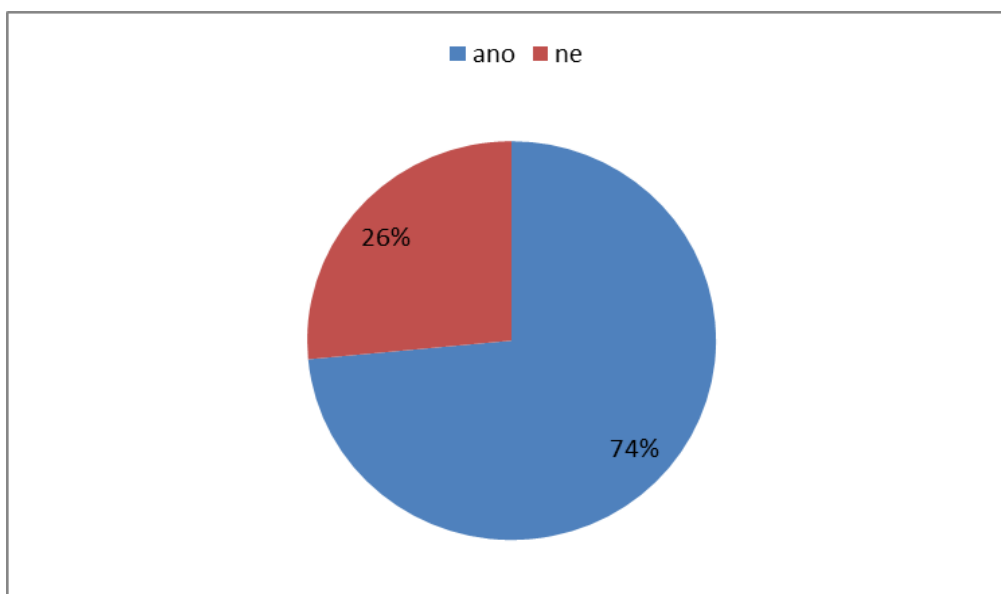
4. Výsledky

V této kapitole jsou uvedeny výsledky dotazníkového šetření, které byly aplikovány na pěti základních školách a to v Milevsku, v Bernarticích a v Písku. Data jsem sbírala na druhém stupni základních škol zejména v šestých, sedmých a osmých třídách. Celkem se podařilo získat 468 vyplněných dotazníků, které jsem následně vyhodnotila a zanesla do grafů či tabulek. Stalo se, že žáci na některou otázku neodpověděli, proto byla procenta počítána s počtem odpovědí, takže ne vždy bylo použito pro výpočet procent výchozí číslo 468.

Následně jsou uvedeny výsledky k jednotlivým otázkám.

1. Otázka: Vlastníte nebo vlastnili jste někdy v rodině psa?

Ze 468 dotazovaných, bylo zjištěno, že psa chová celkem 74 % a 26 % psa nevlastní. Výsledek se dal očekávat, v dnešní době je chov psů velmi rozšířen.

Obr. č. 1: Odpověď na otázku č. 1.

2. Otázka: Jaké jsou nejčastější chovaná plemena?

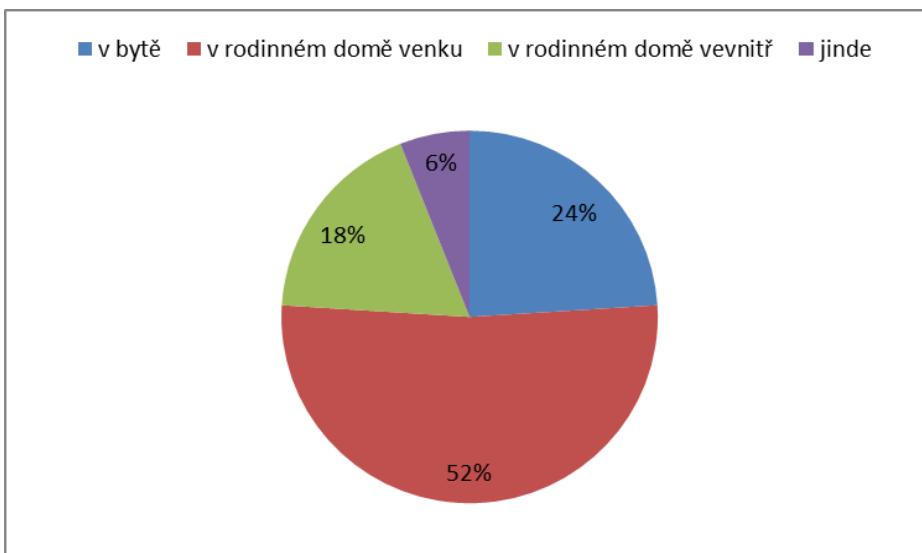
Celkem na otázku odpovědělo 291 dotazovaných. Nejčastějším chovaným plemenem u dotazovaných je kříženec, poté německý ovčák a jezevčík. Ostatní plemena, která se v dotaznících vyskytovala méně než sedmkrát, jsem do tabulky nezahrnovala.

Tabulka č. 1: Nejčastěji chovaná plemena u dotazovaných.

Plemeno	Četnost odpovědí
kříženec	53
německý ovčák	26
jezevčík	25
jorkširský teriér	22
zlatý retrívr	19
labradorský retrívr	15
berský salašnický	8
border kolie	7
jack russell teriér	7
čivava	7
pucl	7

3. Otázka: Kde chováte psa?

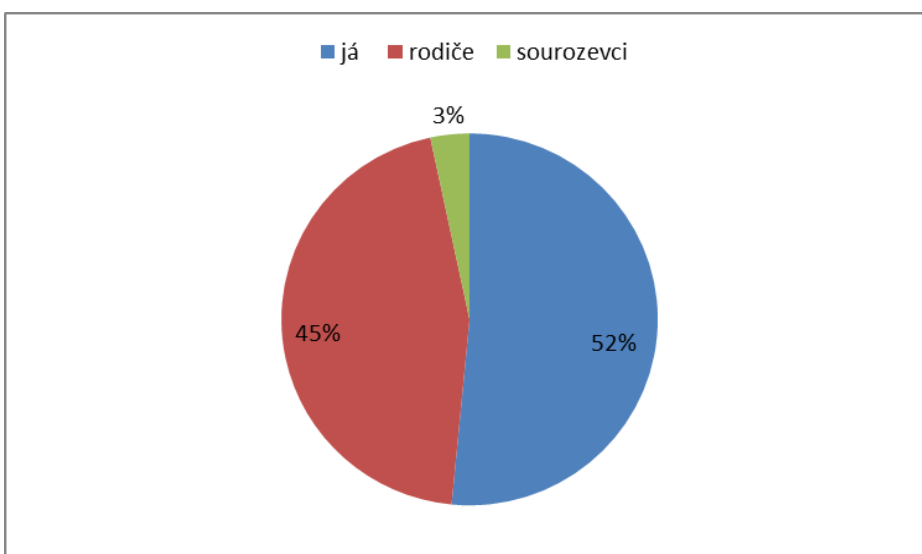
Podle nasbíraných dat nejčastěji psa chovají v rodinném domě venku, celkem tak odpovědělo 178 dotazovaných, což činí 52 %. Dále 24 % chová psa v bytě. V 18 % chovají sice psa v rodinném domě, ale uvnitř nikoli na zahradě, 6% dotazovaných odpovědělo, že psa chová jinde, než je nabízeno v možnostech, například na chatě.

Obr. č. 2: Odpověď na otázku č. 3

4. Otázka: Kdo se o psa ve vaší rodině stará nejvíce?

U této otázky bych spíše předpokládala, že se o psa starají nejvíce rodiče, přesto po sečtení odpovědí se ukázalo, že nejvíce se o psa starají sami děti a to z 52 %, rodiče se podílejí 45 % a sourozenci z 11 %.

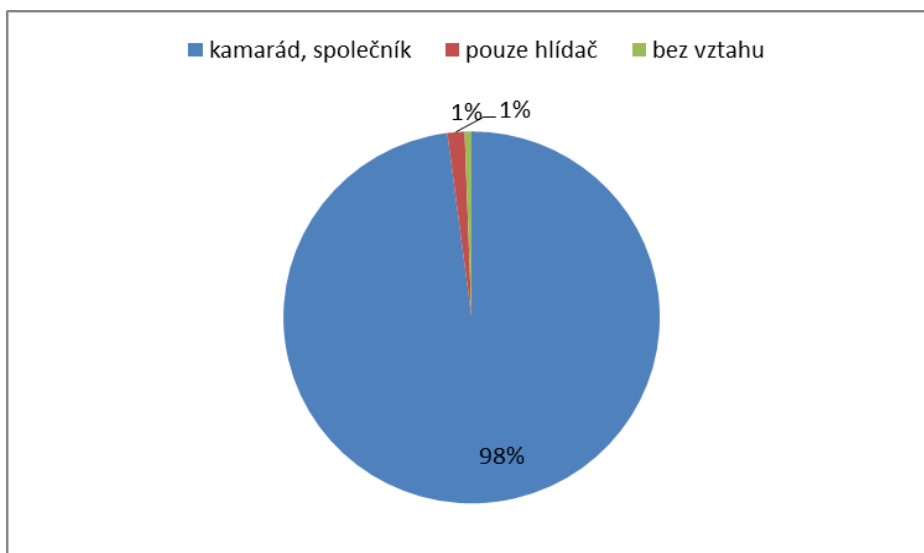

Obr. č. 3: Odpověď na otázku č. 4

5. Otázka: Co pro vás pes znamená ?

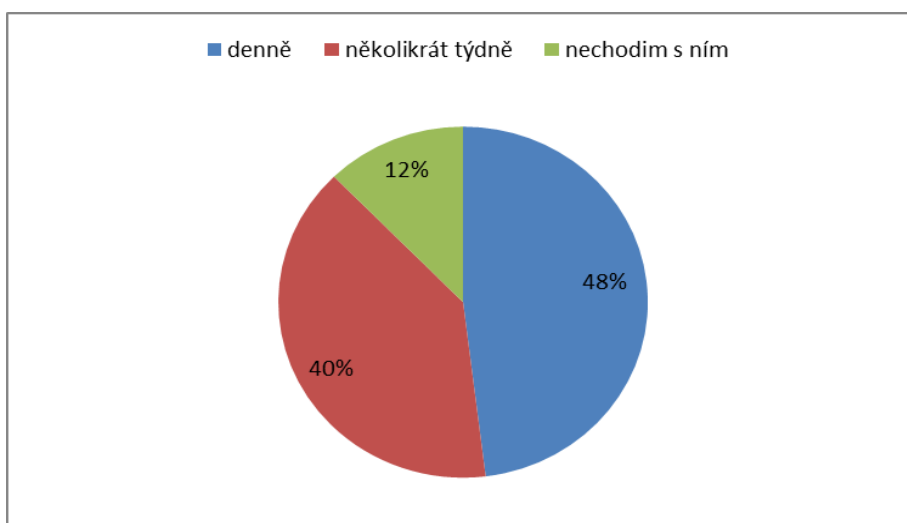
Jak jsem předpokládala, tak nejvíce je pes brán jako kamarád a společník a to z celých 98 %. Jako hlídače ho bere 1 % dotazovaných a 1 % nemá ke svému psovi žádný vztah.

Obr. č. 4: Odpověď na otázku č. 5

6. Otázka: Jak často chodíte se psem na procházky?

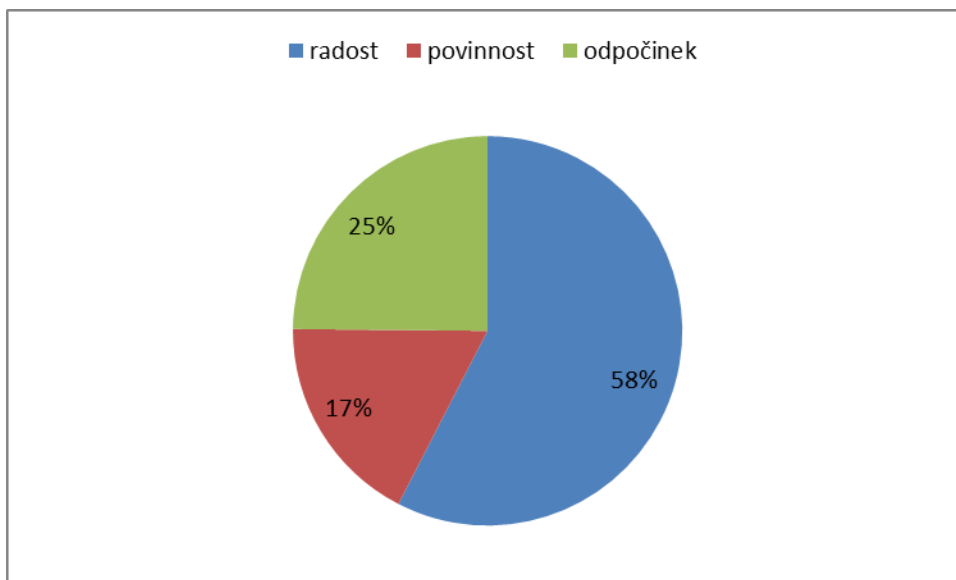
V dnešní době, kdy děti většinu času sedí u počítačů, mě docela mile překvapilo, že skoro polovina dotazovaných chodí se svým psem denně na procházky. Podle dotazníku chodí denně se psem 48 %. Několikrát týdně 40 %. A celkem 12 % žáků se psem nechodí na procházky vůbec.

Obr. č. 5: Odpověď na otázku č. 6

7. Otázka: Venčení psa беру jako?

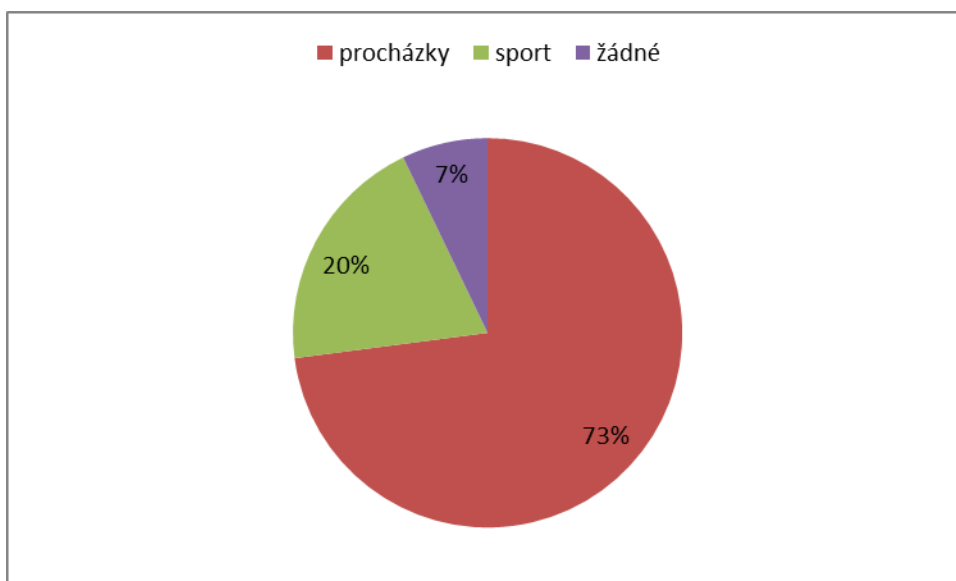
Celkem 58 % dotazovaných má radost z venčení psa, ale 17 % to bere jako povinnost. A 25 % dotazovaných si při venčení psa odpočine.

Obr. č. 6: Odpověď na otázku č. 7

8. Otázka: Jaké aktivity děláte se psem?

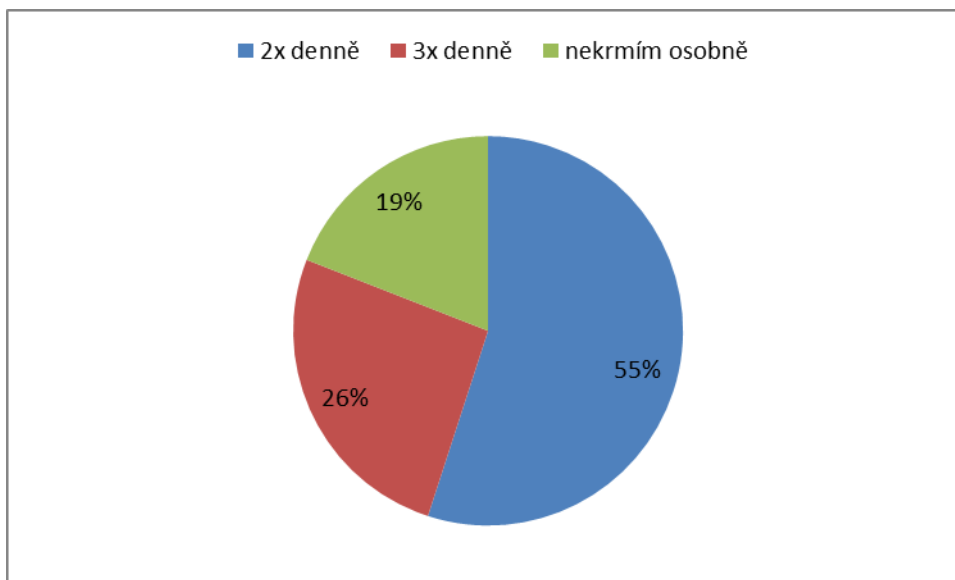
Mezi nejčastější aktivitu se psem se dotazovaní přiklání ze 73 % k procházkám. Sport, kam bylo zahrnuté kolo, výcvik a agility provozuje 20 % z dotazovaných, 7 % se svým psem nedělá žádnou aktivitu.

Obr. č. 7: Odpověď na otázku č. 8

9. Otázka: Jak často svého psa krmíte?

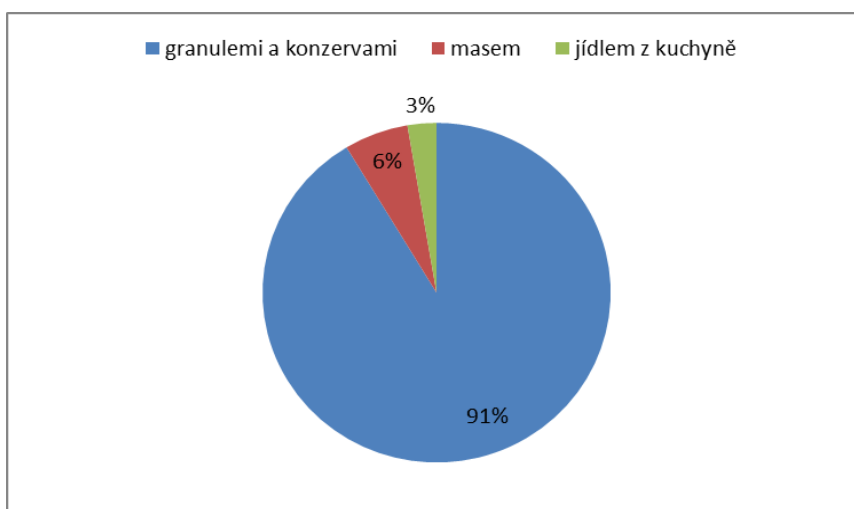
Nejlépe by se pes měl krmit dvakrát denně, takto krmí 55 % dotazovaných. Třikrát denně krmí 26 %, 19 % z žáků osobně psa nekrmí.

Obr. č. 8: Odpověď na otázku č. 9

10. Otázka: Čím psa krmíte?

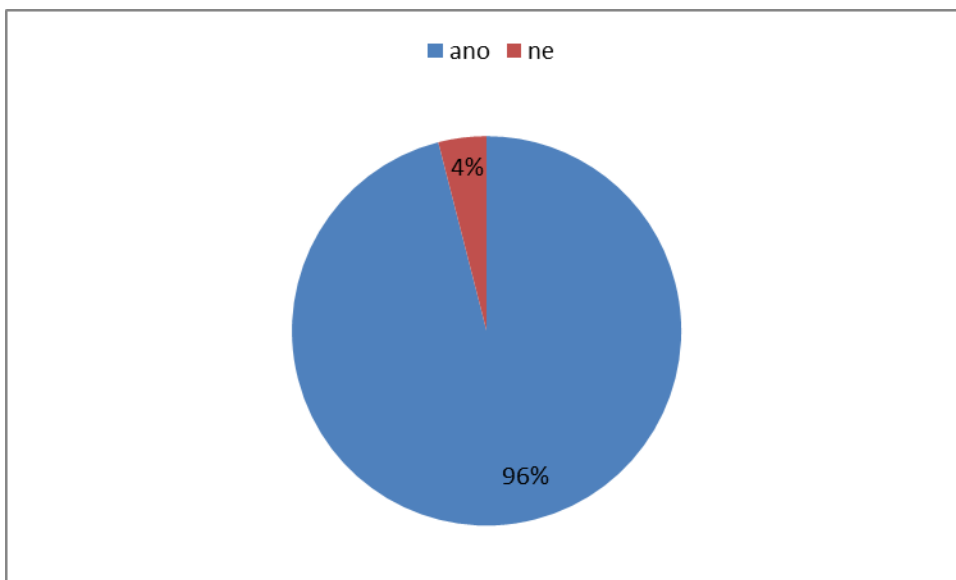
Dotazovaní nejvíce svého psa krmí granulemi a konzervami a to z 91 %. Pouze masem krmí 6 %. A dost nevhodnou stravou jako je jídlo a zbytky z kuchyně krmí 3 % dotazovaných. Lidé by si měli uvědomit, že pes není odpadkový koš a měli by svému psovi dopřát kvalitní vyváženou stravu.

Obr. č. 9: Odpověď na otázku č. 10

11. Otázka: Měníte psovi denně vodu?

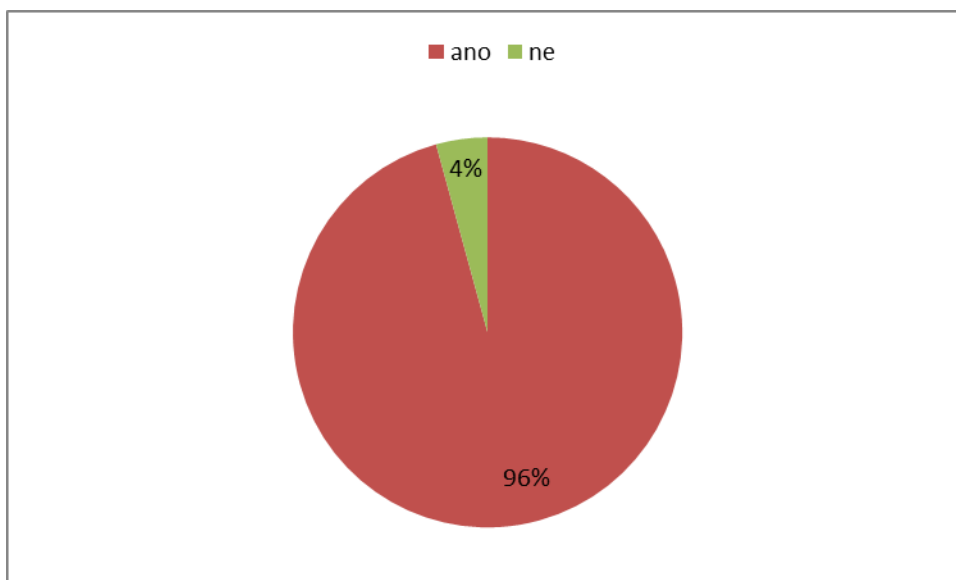
Celkem denně vodu mění 96 % dotazovaných žáků. Vodu bychom měli měnit pravidelně a zajistit jí dostatek zejména k suché stravě, jako jsou granule.

Obr. č. 10: Odpověď na otázku č.11

12. Otázka: Necháváte psa pravidelně očkovat?

Pravidelně nechává očkovat 96 % dotazovaných, zbytek 4 % uvádí, že ne.

Obr. č. 11: Odpověď na otázku č. 12

13. Otázka: Napište tři nejdůležitější věci, které podle Vás potřebujete pro chov psa:

Za nejdůležitější věc žáci považují potravu, tak odpovědělo celkem 229 žáků, 119 žáků odpovědělo, že vodu, 84 žáků čas, 78 žáků prostor, 73 žáků lásku atd. Další odpovědi jsou uvedeny v tabulce číslo 2.

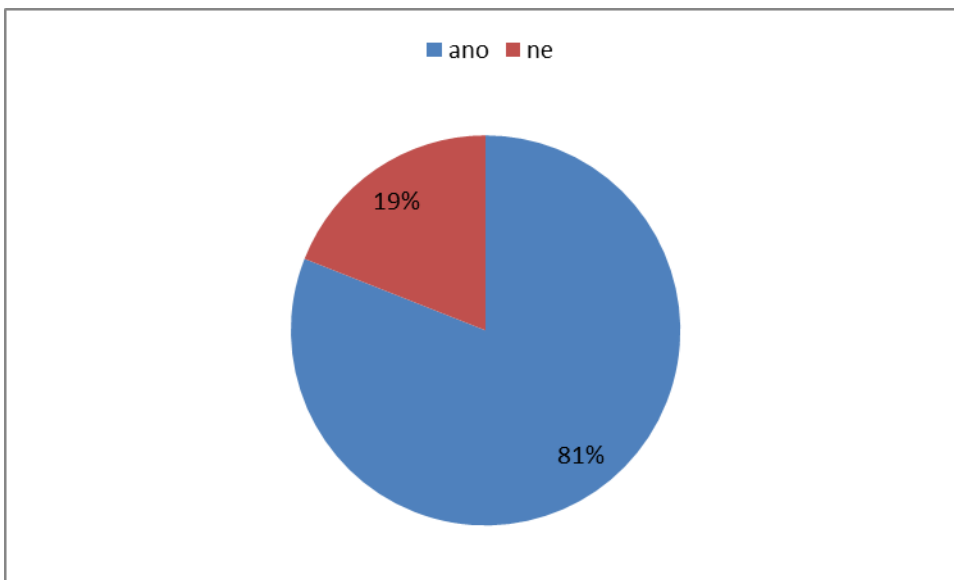
Tabulka č. 2: Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 13

Nejdůležitější věci pro chov psa	Četnost odpovědí
potrava	229
bouda	55
čas	84
pelíšek	54
péče	31
obojek	28
peníze	42
láska	73
hračky	28
prostor	78
zahrada	25
vodítko	67
procházky	69
voda	119
misky	17
důslednost	11
trpělivost	15
potřeby	8
výcvik	13
dobří majitelé	11

společnost+ zájem	16
očkování	7
kotec	4
pamlsky	3

14. Otázka: Vzali byste si psa z útulku?

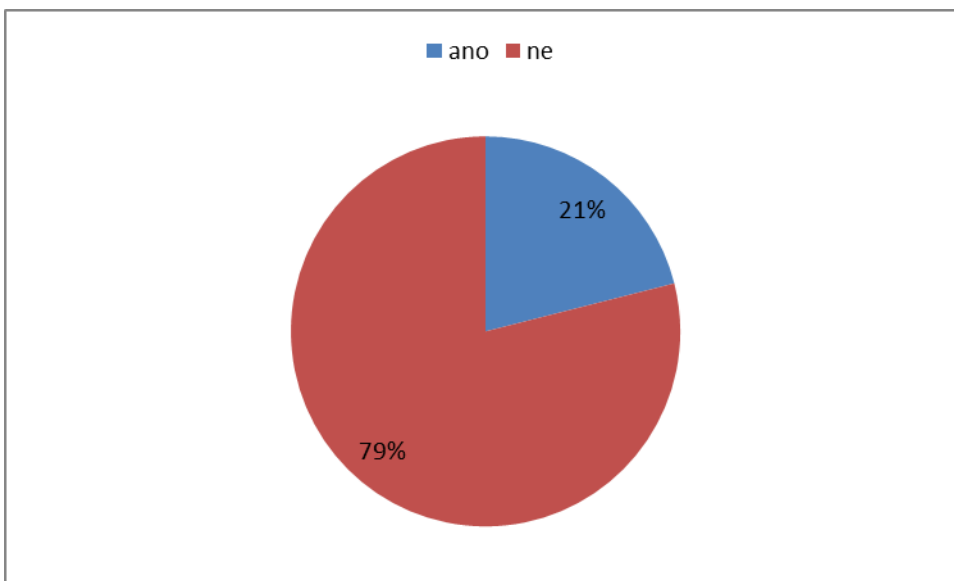
Z útulku by si psa vzalo 81 % a zbylých 19 % by si psa z útulku nevzalo. Nevzali by si ho, nejčastěji z toho důvodu, protože chtějí mít psa od štěněte, protože by mohl být bázlivý nebo nakažený nějakou nemocí, nebo by mohl být agresivní.

Obr. č.12 : Odpověď na otázku č. 14

15. Otázka: Máte nějakou špatnou zkušenost se psem?

Většina dotazovaných kteá činí 79 % nemá žádnou špatnou zkušenost se psem. Ovšem 21 % má špatnou zkušenost ať už s vlasním psem nebo cizím. Mezi špatnými zkušenostmi se nejčastěji vyskytovalo to, že pes žáka pokousal. Nebo že pes zakousl nějakého jiného domácího mazlíčka nebo, že poničil nějaké věci jako je nábytek, obuv atd.

Obr. č. 13: Odpověď na otázku č. 15

16. Otázka: Které plemeno patří mezi Vaše oblíbené?

Mezi nejoblíbenější plemena patří německý ovčák, zlatý retrívr, husky, čivava, jezevčík, border kolie, labradorský retrívr, jorkšírský teriér, bernský salašnický, pitbull atd.... Do tabulky jsem už nevypisovala plemena, která se v dotaznících objevovala méně než čtyřikrát. Z toho důvodu jsem odpovědi nepřeváděla na procenta.

Tabulka č. 3: Vyhodnocování odpovědí na otázku č. 16

Plemeno psa	Četnost odpovědí
německý ovčák	62
zlatý retrívr	60
husky	48
čivava	33
jezevčík	31
border kolie	27
labradorský retrívr	23
jorkšírský teriér	20

bernský salašnický	16
pitbull	15
mops	13
boxer	10
buldok	10
bígl	9
jack russel teriér	9
všechny plemena	9
bišonek	7
bernardýn	6
kokršpaněl	5
boloňský psík	5
vlkodav	5
čau-čau	5
žádné	5
kříženec	4
maďarský ohař	4
shi-tcu	4
francouzský buldok	4

Ostatní plemena se u dotazovaných vyskytovala méně než 4x.

17. Otázka: Jaké plemeno psa je podle Vás nebezpečné?

Žáci jako nejvíce nebezpečné plemeno považují německého ovčáka, takto odpovědělo 27 % dotazovaných. Celkem 25 % žáků si myslí, že žádné plemeno není nebezpečné, ale že záleží na tom, jak majitel svého psa vychová. A jako třetí nejvíce nebezpečný pes se umístil pitbull se 13 %.

Tabulka číslo 4: Vyhodnocování odpovědí k otázce č. 17

Plemeno psa	Četnost odpovědí
německý ovčák	101
žádné- záleží na výchově	94
pitbul	48
buldok	24
vlkodav	18
rotvajler	17
boxer	13
jezevčík	12
doga	10
čivava	10
dobrman	8
chrt	5
bulteriér	4
puhl	3
ostatní	12

18. Otázka: Vypište, jaké jsou alespoň tři zásady bezpečnosti při kontaktu se psem ať už známým nebo neznámým?

Zásady bezpečnosti by měl dodržovat každý majitel. Psa by měl mít na vodítku. Pokud cestuje nějakou hromadnou dopravou, tak by měl mít určitě náhubek. Nejčastější odpovědi, které se vyskytovali v dotazníku byly: neprovokovat psa, nedělat žádné prudké pohyby, což znamená přistupovat k psovi s rozvahou a opatrností. Nehladit si cizího psa a netahat ho. Další zásadou je nekoukat se psovi přímo do očí, nebít ho, neutíkat a neřvat v kontaktu s cizím psem, ale zachovat si chladnou hlavu. Je

dobré se nechat očichat. A mnoho dalších zásad, jejichž výčet je znázorněn v tabulce č. 5.

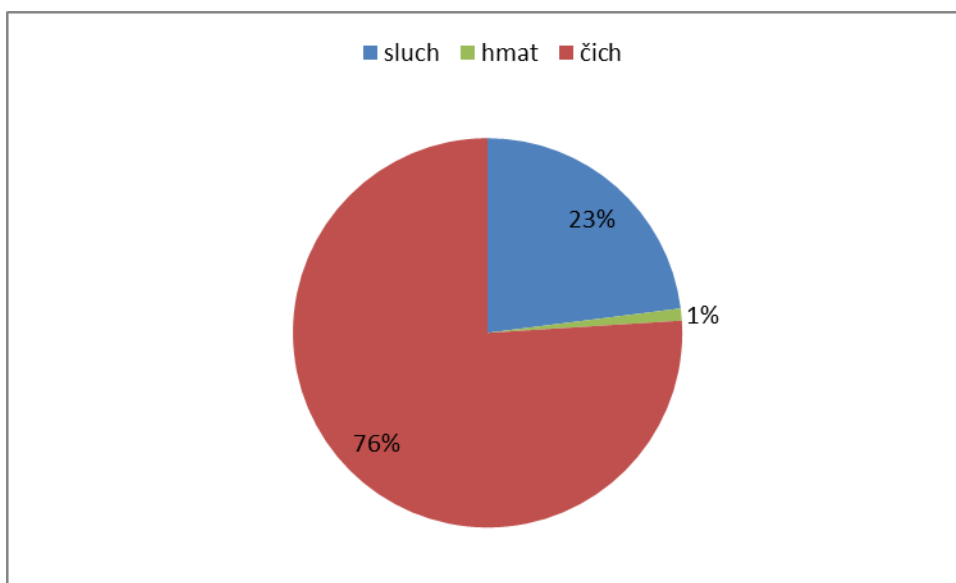
Tabulka číslo 5: Vyhodnocování odpovědí k otázce č. 18

Zásady bezpečnosti	Četnost odpovědí
neprovokovat	68
nedělat prudké pohyby	29
nehladit	57
netahat	22
nekoukat do očí	29
nebít ho	39
nebát se ho	16
neutíkat	26
náhubek	22
nepřibližovat se	16
nechat se očichat	19
neřvat	18
očkovat	6
obojek	8
mít ho na vodítku	7
nesahat do misky	8
nekrmit	8
optat se majitele	11
být opatrný	13
chránit si hlavu	4

být v klidu	4
-------------	---

19. Otázka: Jaký smysl má pes nejvíce vyvinutý ?

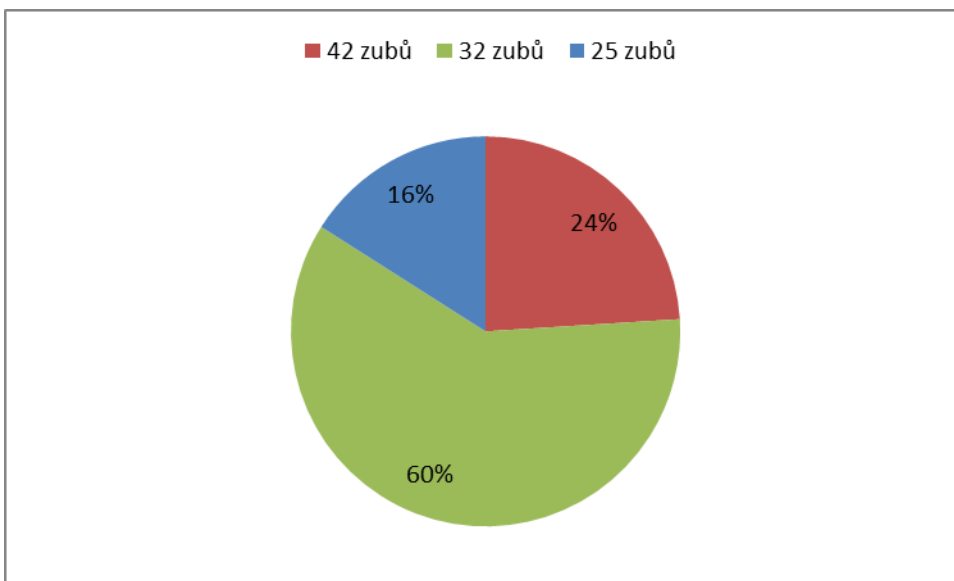
Psi mají nejlépe vyvinutý čich, díky kterému jsou využívány například k vyhledávání drog, nebo jako lovci v myslivosti. Na tuto otázku správně odpovědělo 76 % ze všech dotazovaných. Všechny správné odpovědi v následujících otázkách č.19 -25 jsou v grafech znázorněny červenou barvou.

Obr. č. 14: Odpověď na otázku č. 19

20. Otázka: Kolik zubů má dospělý pes ?

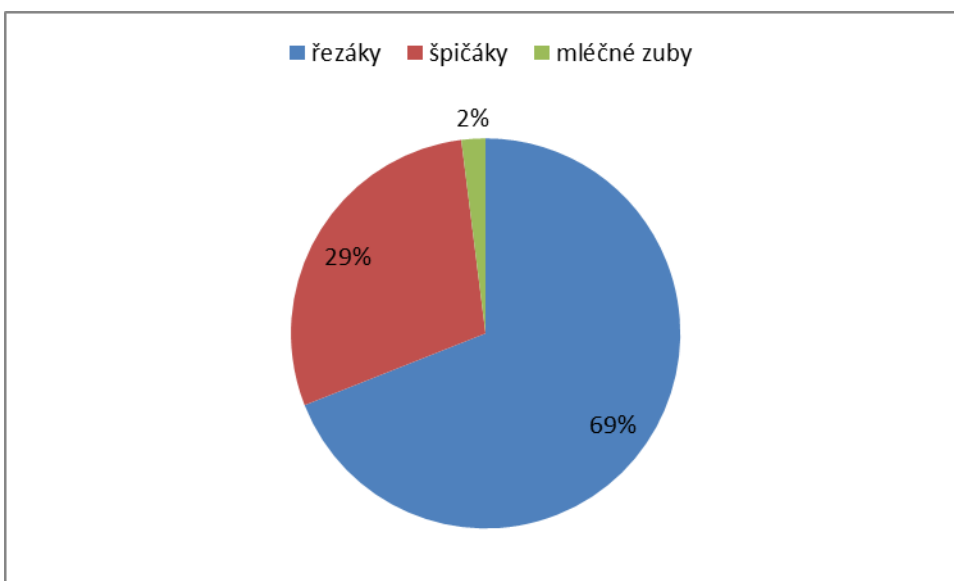
Dospělý pes má v tlamě celkem 42 zubů. Na tuto otázku odpovědělo správně pouhých 24 % žáků.

Obr. č. 15: Odpověď na otázku č. 20

21. Otázka: Jak se nazývají zuby, které psi používají k naporcování potravy?

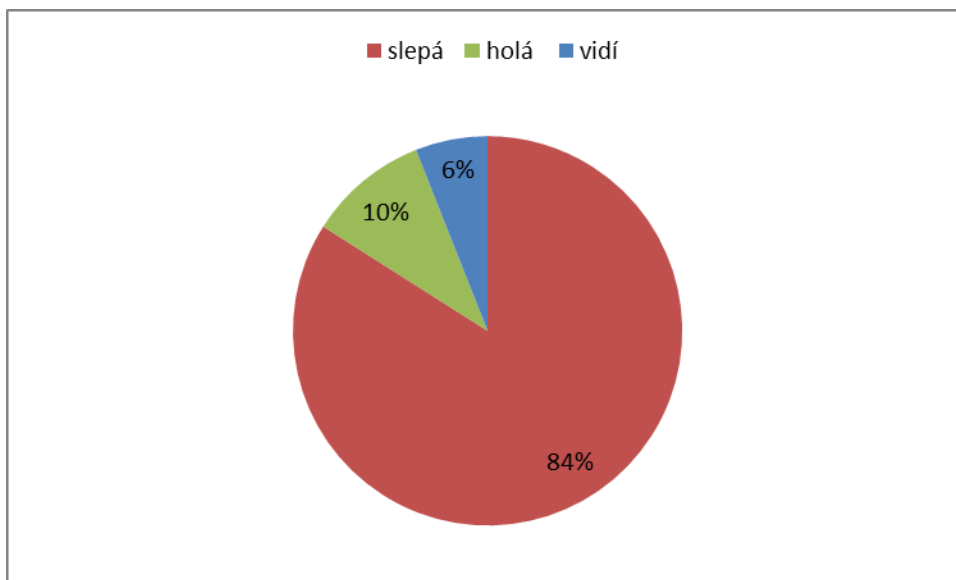
K porcování potravy používají psi špičáky. Správně odpovědělo celkem 29 %.

Obr. č. 16: Odpověď k otázce č. 21

22. Otázka: Jaká jsou mláďata psa po narození?

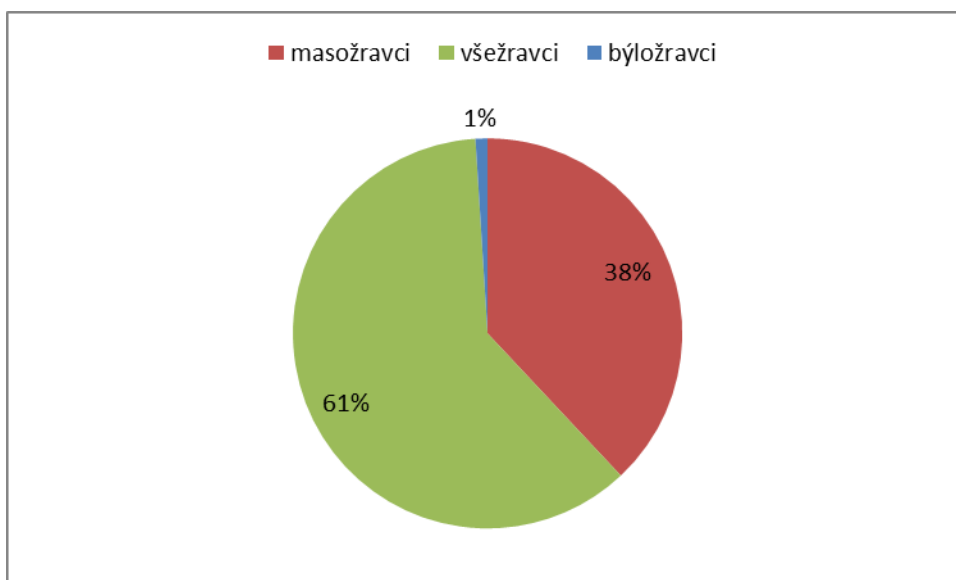
Štěňata se po narození rodí slepá. Slepost trvá přibližně 10 dní, poté začínají štěňata vidět. Na tuto otázku odpovědělo správně 84 % žáků.

Obr. č. 17: Odpověď k otázce č. 22

23. Otázka: Psovítí jsou ?

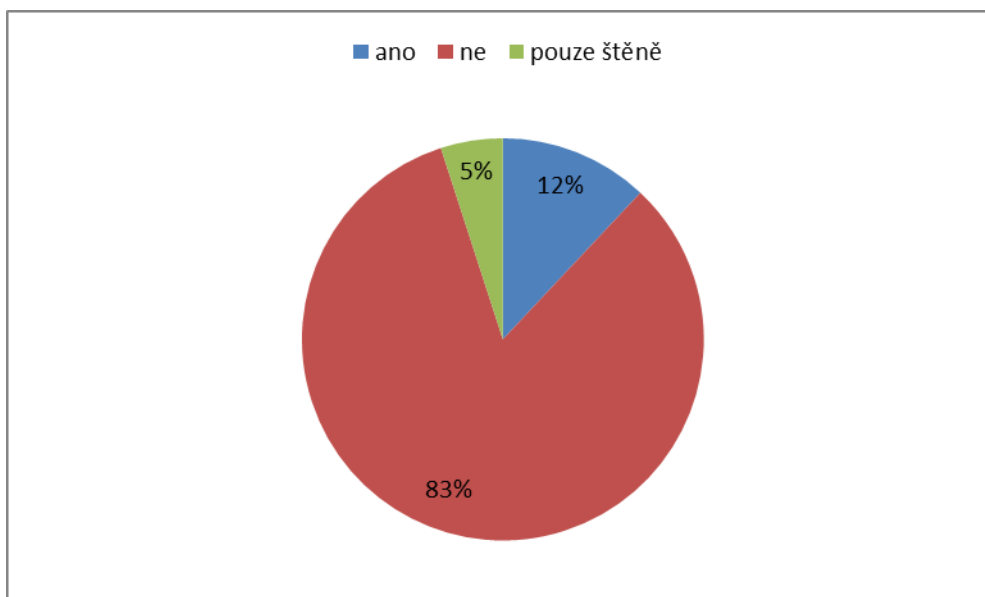
Psovítí jsou považovány za masožravce. Ale podle odpovědí to žáky hodně spletlo. Většina dotazovaných považuje psa za všežravce. Na tuto otázku odpovědělo správně jen 38 %.

Obr. č. 18: Odpověď k otázce č. 23

24. Otázka: Má pes zatažitelné drápy na končetinách ?

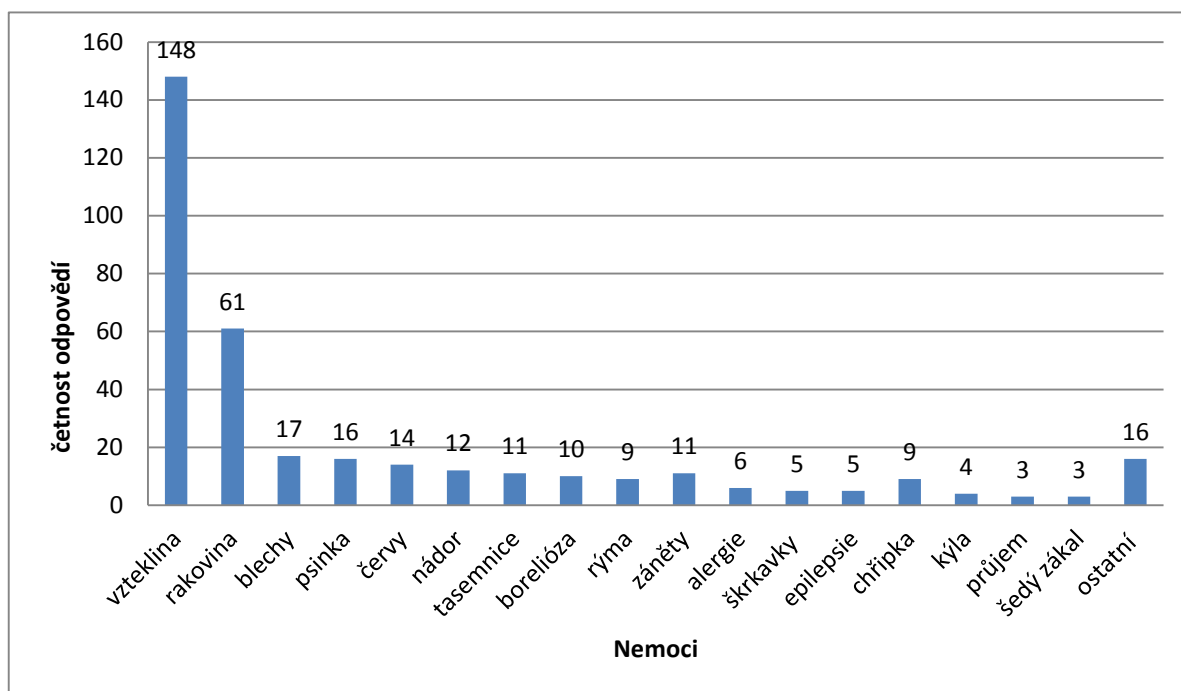
Pes pochopitelně nemá zatažitelné drápy. Na tuto otázku správně odpovědělo 83 %.

Obr. č. 19: Odpověď k otázce č. 24

25. Otázka: Jaké nemoci psů znáte ?

Nejčastější nemoci, které žáci u psů uvedli jsou vzteklina, rakovina, paraziti.

Obr. č. 20: Odpověď k otázce č. 25

Shrnutí nejdůležitějších výsledků:

- Celkem 74 % respondentů chová doma psa.
- Jako nejčastěji chované plemeno byl uveden kříženec, dále německý ovčák a jezevčík.
- Nejčastěji chovají respondenti psa v rodinném domě na zahradě.
- Z hlediska péče o psa: 52 % dotazovaných se stará o psa samostatně, pes je pro žáky hlavně kamarád, péči o psa berou jako radost, až 48 % venčí psa denně, často s ním chodí na procházky, psa krmí nejčastěji 2x denně a převážně adekvátním krmivem (91 %), většina mění psovi denně i vodu a 94 % dotazovaných uvádí, že nechávají psa řádně očkovat.
- Až 81 % žáků by si vzalo psa z útulku.
- Špatnou zkušenost se psem nemá 79 % respondentů.
- Nejoblíbenější plemeno je německý ovčák, dále zlatý retrívr a následně husky.
- Jako nebezpečné plemeno však žáci označili na prvním místě rovněž německého ovčáka.
- Žáci znají základní zásady bezpečného kontaktu se psem.
- Znalosti žáků z otázek č. 19 -24 jsou celkově nad hranicí úspěšnosti 50 %.

Ověření hypotéz:

Hypotéza I. byla potvrzena - bylo zjištěno, že více jak 50 % žáků chová doma psa – celkem 74 %.

Hypotéza II. nebyla potvrzena – nejoblíbenějším plemenem byl ve výsledku německý ovčák. Zlatý retrívr byl až na druhém místě.

Hypotéza III. nebyla zcela potvrzena – znalosti žáků z posledních šesti otázek (č. 19 - 24) přesáhly hranici 50 % úspěšnosti.

5. Diskuze

Při vyhodnocování dotazníků jsem došla k těmto faktům: Psa domácího chová celkem 74 % z dotazovaných respondentů. Podle statistiky, která byla vydána FCI v roce 2013 bylo zjištěno, že v českých domácnostech je chov psů rozšířen a celkem 43 % domácností chová psa. Češi chovají přes dva miliony psů (Vyroubalová, 2016).

Mezi trojicí nejčastěji chovaných psů patří u dotazovaných žáků: kříženec, německý ovčák a jezevčík. Podle Českomoravské kynologické unie jsou mezi třemi nejvíce pořizovanými plemeny tyto: 1. německý ovčák, 2. jezevčík, 3. jorkširský teriér (Kotrbová, 2015). To potvrzuje i vyhodnocená tabulka z dotazníku, s tím rozdílem, že u dotazovaných žáků je na prvním místě uveden kříženec. Možným důvodem, proč právě kříženec, může být jeho snazší dostupnost – lidé většinou křížence darují a jsou rádi, že se ho někdo ujme. Ovšem může vyvstat i otázka, zda žáci odpovídali pravdivě, možným důvodem může být i neznalost chovaného plemene.

Nejčastěji je pes chovaný v rodinném domě na zahradě. Nejvíce se o psa starají sami dotazovaní žáci. Dotazovaní nejčastěji chodí denně ven se svým psem. Nejvíce žáků bere venčení jako radost. Mezi nejčastější aktivity se psem patří právě procházky. U většiny dotazovaných psa krmí dvakrát denně a krmí převážně granulemi a konzervami. Vodu každý den mění 96 %. Celkem 96 % dotazovaných nechává pravidelně svého psa očkovat.

Mezi tři nejdůležitější věci pro chov psa považují žáci potravu, vodu a čas. Podle redakce INFO PES patří mezi nejdůležitější věci tyto: misky, krmení, pelech, vodítko, obojek, náhubek, hračky, kosmetika, kartáč nebo hřeben (<http://infopes.cz>).

Z útulku by si psa vzalo 81 %. Jelikož nikdy nevíme, co si pes z útulku prožil, přistupujeme k němu vždy s klidem a trpělivostí. Bázlivého psa poznáme hned, bojí se obvyklých věcí. Odborník tvrdí, že s každým psem lze pracovat, ale chce to jen čas, zejména u těch týraných. Agrese psů je vždy ze stresu (Špániková, 2017). Celkem 79 % nemá žádnou špatnou zkušenost se psem.

Mezi tři nejoblíbenější plemena patří: německý ovčák, zlatý retrívr, husky. Za tři nejčastěji se objevující nebezpečná plemena žáci považují: německého ovčáka (tak odpovědělo 101 žáků), 94 žáků uvedlo, že žádný pes není nebezpečný, ale že záleží na výchově a 48 žáků uvedlo pitbula. Všeobecně mají žáci respekt spíše z velkých plemen, i když agresivnější bývají menší plemena.

Na otázku jmenujte alespoň tři zásady bezpečnosti při kontaktu se psem, žáci nejčastěji odpovídali: neprovokovat psa, nehladit si cizího psa, nebít psa. Mají tedy základní znalosti

s bezpečného kontaktu se psem. Chlopčíková (2014) prováděla dotazníkový výzkum na téma bezpečného kontaktu se psem u dětí na prvním stupni základní školy. Dotazník byl rozdán celkem dvakrát. První před edukačním programem pro žáky, druhý až po programu. Na otázku, zda je správné trestat psa, když neposlouchá, děti v prvním kole byly pro odpověď ne ze 46 % a v druhém kole počet ne výrazně vzrostl na 92 %. Že se nemá sahat na psa při krmení si v prvním kole myslelo 72 % žáků, po podání druhého dotazníku si to myslelo již 100 %. Co udělá dotazovaný žák, když k němu přijde cizí pes? Že si ho nebude všimnout si myslelo pouhých 10 %, ale v druhém kole to vědělo už 90 %. Mnoho žáků uvedlo, že si cizího psa pohladí, ovšem v druhém kole své mínění napravili. Tato prevence je velmi důležitá.

Co se týče poslední části dotazníku (otázky č. 19 -25), která byla zaměřena na vědomosti, dopadla lépe, než jsem předpokládala. U většiny otázek byly správně odpovědi nad hranicí 50 %. Na druhou otázku (Kolik zubů má dospělý pes?) byly odpovědi velmi slabé, na tuto otázku správně odpovědělo pouze 24 % žáků. Tato otázka byla podle odpovědí pro děti dost těžká, a proto se domnívám, že v této otázce děti spíše odhadovaly, protože 60 % dotazovaných odpovědělo, že pes má 32 zubů. A na otázku zda jsou psi masožravci, všežravci nebo býložravci odpovědělo správně pouze 38 %. Psi jsou původně považováni za masožravce a tak jsem to vyhodnocovala i v dotaznících. Ale dalo by se i polemizovat o tom, že je to všežravec.

Hypotéza číslo jedna se potvrdila, co se týče hypotézy číslo dvě, ta se nepotvrdila, protože nejoblíbenějším plemenem u dotazovaných je německý vlčák. A hypotéza číslo tři, že žáci budou odpovídat pod hranicí úspěšnosti 50 %, se také nepotvrdila. Úspěšnost odpovědí u otázek č. 19-24 byla v průměru 55, 66 %. Bohužel ale u třech otázek (č. 20, 21 a 23) byla pod úrovní 50%. Důvodem větší četnosti špatných odpovědí u otázek č. 20, 21 a 23, může být to, že o savcích se žáci základních škol učí v 8. ročníku a dotazník byl rozdávan i v nižších třídách. Například v učebnici Přírodopis 8 pro základní školy a víceletá gymnázia nakladatelství Fraus (Vaněčková a kol., 2006) se žáci učí o tom, že pes patří mezi masožravce, že má nezatažitelné drápy, že s pomocí špičáků porcuje potravu. Ovšem kolik má pes zubů se v této učebnici nedozvíme. Rovněž žáci mají i širší povědomí o možných nemocech psů.

6. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit základní informace z chovu psa u žáků základních škol, např. kolik dotazovaných chová doma psa, obecné aspekty péče o psa, jaké plemena jsou nejčastěji chovaná, jaký mají obecně žáci vztah ke psům aj.

V první části jsem se zaměřila na literární přehled, kde jsem psala o domestikaci psa, o chovu psa a věci s tím spojené – např. stravování, péče o srst a drápy, očkování a nemoci. Následně jsem udělala přehled a rozdělení plemen podle FCI. Ke každé skupině jsem pak uvedla některé příkladné zástupce. Do rešerše jsem dále přidala kapitolu kontakt dětí se psem, kde jsem uvedla i několik případů, kdy pes dítěti zachránil život.

V druhé praktické části práce jsem se zaměřila na dotazníkové šetření se svými vlastními navrženými dotazníky. Ty jsem aplikovala na pěti základních školách. Celkem jsem nasbírala 468 vyplněných dotazníků.

Došla jsem k zajímavým, ale předpokládaným výsledkům. Většina žáků chová doma psa. Jako nejčastěji chovaným plemenem byl uváděn kříženec, jako nejoblíbenější plemeno žáci uváděli německého ovčáka. Dle zjištěných výsledků je obecně chov psa oblíben, žáci znají základní zásady bezpečného kontaktu se psem. Ovšem 21% respondentů má špatnou zkušenost se psem (pokousání, zabití jiného zvířete, ničení věcí). Částečné testované znalosti žáků o psech jsou nad hranicí 50 % úspěšnosti.

Psaní práce na toto téma mě bavilo a to zejména z toho důvodu, že mě od mala psi zajímají. Podle mého názoru jsou to ty nejlepší parťáci, kteří bez řeči s námi půjdou, kam budeme chtít. Dotazníky a hlavně jejich zpracování mě vytvořilo určitou představu o chování žáků druhého stupně ke svým přátelům, tedy psům. Docela jsem byla i mile překvapena jejich zájmem o moji práci a hlavně i jejich uváděným chováním ke svým psům.

8. Seznam použité literatury

BOWER John a BOWER Caroline, 2001: *Psi: praktický rádce chovatele psů*. Praha: Columbus, 208 s. ISBN 80-7249-099-0.

CUTKOVÁ Dagmar, 2011: *Dítě a pes: spolu - bezpečně - spokojeně: rady - výchova - výcvik*. Praha: Práh, 79 s. ISBN 978-80-7252-330-6.

FOGLE Bruce, 2002: *Atlas psů do kapsy*. Praha: Cesty, 431 s. ISBN 80-7181-456-3.

CHLOPČÍKOVÁ Marie, 2014: *Interaktivní edukační preventivní program jako efektivní prostředek prevence při kontaktu dětí a psů*. In.: Denisa Šoltéssová (Ed.), Michaela Skyba (Ed.), Juraj Ferko (Ed.). *Aktivity a terapie s asistenciou psův – výskum jako východisko dobrej praxe*. Konferenci s mezinárodní účastí 2.-3. máj 2014, Prešovská univerzita v Prešově, Štrbské Pleso, s. 26-35.

CHRÁSKA Miroslav, 2007: *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 266 s. ISBN 978-80-247-1369-4.

KHOLOVÁ Helena, 2002: *Všechno o psech 1000 + 1*. Praha: Cesty, 272 s. ISBN 80-7181-684-1.

LARKIN Peter a STOCKMAN Mike, 2003: *Vše o psech: podrobná a praktická příručka o výcviku a péči o psa a encyklopedie detailně popisující plemena z celého světa*. Praha: Svojtka & Co., 256 s. ISBN 80-7237-702-7.

LEYEN Katharina, 2004: *Vlastnosti psů: 140 plemen a jejich charakteristiky*. Praha: Knižní klub, 159 s. ISBN 80-242-1135-1.

MALONE John, 1994: *115 otázek a odpovědí k výchově a péči o psa*. Litvínov: Dialog, 134 s. ISBN 80-85843-11-0.

MCGEEVY Paul, 2005: *Rádce pro milovníky psů*. Praha: Argo, 456 s. ISBN 80-7203-732-3.

O'MEARA Ryan, 2011: *Úžasní psi fakta a zajímavosti*. Praha: Metafora, spol. s.r.o., 192 s. ISBN 978-80-7359-271-4.

SMRČKOVÁ Lea a SMRČEK Martin, 1999: *Kapesní atlas psů*. Praha: Cesty, 264 s. ISBN 80-7181-341-9.

STALMACHOVÁ Drahomíra, 2000: *Výcvik a výchova psa*. Olomouc: Rubico, 218 s. ISBN 80-85839-40-7.

VANĚČKOVÁ Ivana, SKÝBOVÁ Jana, MARKVARTOVÁ Drahuše, HEJDA Tomáš, 2006: *Přírodopis 8 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*. Plzeň: Fraus, 128 s. ISBN 80-7238-428-7.

VERHOEF-VERHALLEN Esther, 2007: *Psi velký obrázkový lexikon*. Praha: Noctis Studio s. r. o., 544 s. ISBN 978-80-7234-888-6.

WERNER Johannes, 1995: *Pes v rodině*. SVOJKA a VAŠUT, 127 s. ISBN 80-7180-028-7.

Použité internetové zdroje dostupné on-line:

HOKSZA David, 2016: Domestikace psů z pohledu genetiky- Svět bioinformatiky. Bioinformatika na Univerzitě Karlově v Praze [online] [cit.20.10.2017]. Dostupné z: <http://bioinformatika.mff.cuni.cz/blog/post/domestikace-psu-z-pohledu-genetiky>

KOTRBOVÁ Martina, 2015: Jaká plemena si pořizují pejskaři v Česku aneb konzervativní TOP 10 [cit. 19. 4. 2018]. Dostupné z: https://hobby.idnes.cz/1e-nejoblibenejsich-plemen-psu-podle-kynologicke-unie-pdl-/hobby-mazlicci.aspx?c=A150407_120518_hobby-mazlicci_mce

PHILLIPS Jack, 2013: Pět případů, kdy psi zachránili člověka. [online], Epoch Times. [cit. 22. 03. 2018]. Dostupné z: <http://www.epochtimes.cz/2013031620886/Pet-pripadu-kdy-psi-zachranili-cloveka.html>

Redakce INFOPES: 2014: 7 nejdůležitějších věcí, které pro štěně musíte mít připravené! | [online]. infopes.cz [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://infopes.cz/7-nejdulezitejsich-veci-ktere-pro-stene-musite-mit-pripravene/>

ŠPÁNIKOVÁ Zuzana, 2017: Vztít si psa z útulku ano, nebo ne? Je v nich ještě vůbec místo? | ČtiDoma.cz. ČtiDoma.cz - Nezávislý zpravodajský portál [online]. Centa, a.s. [cit. 19.04.2018]. Dostupné z: <http://www.ctidoma.cz/zivot-v-regionu/2017-04-12-vzit-si-psa-z-utulku-ano-nebo-ne-je-v-nich-jeste-vubec-misto-30550>

VYROUBALOVÁ Martina.: 2016: Češi a psi. [cit. 19. 4. 2018]. Dostupné z:
[https://zpravy.idnes.cz/cesi-a-psi-serial-fenomen-0xk-
/domaci.aspx?c=A160226_141216_domaci_mav](https://zpravy.idnes.cz/cesi-a-psi-serial-fenomen-0xk-
/domaci.aspx?c=A160226_141216_domaci_mav)

[http://www.statistikaamy.cz/2017/08/za-zdravi-domacich-mazlicku-utrati-dve-miliardy-
rocne/](http://www.statistikaamy.cz/2017/08/za-zdravi-domacich-mazlicku-utrati-dve-miliardy-
rocne/) [cit. 19.04.2018].

9. Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník, který jsem zadávala na základních školách.

Dotazník pro žáky ZŠ na téma Chov psa

Část I. - Základní údaje:

Napište, zaškrtněte:

Název školy:..... Obec, kde se škola nachází:.....

Třída:.....

Pohlaví: dívka - chlapec

Část II. - Odpovědní otázky:

Zakroužkujte vždy jednu odpověď a u otevřených otázek stručně odpovězte.

- Vlastníte nebo vlastnili jste někdy v rodině psa?
  - ano
  - ne ...odpovídejte až na otázku č. 13
- Jaké plemeno psa chováte nebo jste naposledy chovali:.....
- Kde chováte psa?
  - v bytě
  - v rodinném domě venku
  - v rodinném domě vevnitř
  - jinde:.....
- Kdo se o psa z vaší rodiny stará nejvíce?
  - já sám
  - rodiče
  - sourozenec/sourozenci
- Co pro vás pes znamená?
  - kamarád a společník
  - pouze hlídač
  - nemám k němu žádný vztah
- Jak často v týdnu chodíte se psem na procházku?
  - denně
  - několikrát týdně
  - nechodím s ním
- Venčení psa beru jako?
  - radost
  - povinnost
  - odpočinek
- Jaké aktivity děláte se psem?
  - procházky
  - sport (kolo, agility), výcvik
  - žádné aktivity

9. Jak často svého psa krmíte?
 a) dvakrát denně
 b) třikrát denně
 c) nekrmím osobně
10. Čím psa krmíte?
 a) granulemi a konzervami pro psy
 b) masem
 c) jídlem, co zbyde z kuchyně
11. Měníte psovi denně vodu?
 a) ano
 b) ne
12. Necháváte psa pravidelně očkovat?
 a) ano
 b) ne
13. Napište tři nejdůležitější věci, které podle Vás potřebujete pro chov psa:
 .....
 .....
14. Vzali byste si psa z útulku?
 a) ano
 b) ne .... Proč? (Odpovězte jednou větou):
 .....
 .....
15. Máte nějakou špatnou zkušenost se psem?
 a) ano.... Jakou?
 (Napište):.....
 b) ne
16. Které plemeno psa patří mezi Vaše oblíbené?
 .....
17. Jaké plemeno psa je podle Vás nebezpečné?
 .....
18. Vypište, jaké jsou alespoň tři zásady bezpečnosti při kontaktu se psem ať už známým nebo neznámým?
 .....
 .....
 .....
19. Pes má nejvíce vyvinutý tento smyslový orgán:
 a) sluch
 b) hmat
 c) čich
20. Kolik zubů má dospělý pes?
 a) 42 zubů
 b) 32 zubů
 c) 25 zubů

21. Jak se nazývají zuby, které psi používají k naporcování potravy?
- a) řezáky
  - b) špičáky
  - c) mléčné zuby
22. Po narození mláďata psa:
- a) jsou slepá
  - b) jsou holá
  - c) již vidí
23. Psovití jsou:
- a) masožravci
  - b) všežravci
  - c) býložravci
24. Má pes zatažitelné drápy na končetinách?
- a) ano
  - b) ne
  - c) pouze jako štěně
25. Znáte nějaké nemoci psa?
(Vypište):.....

Příloha č. 2: Ukázka vyplněného dotazníku

Dotazník pro žáky ZŠ na téma Chov psa

Část I. - Základní údaje:

Napište, zaškrtněte:

Název školy: ZŠ J. A. Komenského ..... Obec, kde se škola nachází: Břeclav .....

Třída: 7.C: .....

Pohlaví: dívka - chlapec

Část II. - Odpovědní otázky:

Zakroužkujte vždy jednu odpověď a u otevřených otázek stručně odpovězte.

- Vlastníte nebo vlastnili jste někdy v rodině psa?
 a) ano
b) ne ...odpovídejte až na otázku č. 13
- Jaké plemeno psa chováte nebo jste naposledy chovali: dobry nebrus .....
- Kde chováte psa?
a) v bytě
 b) v rodinném domě venku
c) v rodinném domě vevnitř
d) jinde: .....
- Kdo se o psa z vaší rodiny stará nejvíce?
a) já sám
 b) rodiče
c) sourozenec/sourozenci
- Co pro vás pes znamená?
 a) kamarád a společník
b) pouze hlídač
c) nemám k němu žádný vztah
- Jak často v týdnu chodíte se psem na procházku?
a) denně
 b) několikrát týdně
c) nechodím s ním
- Venčení psa beru jako?
 a) radost
b) povinnost
c) odpočinek
- Jaké aktivity děláte se psem?
 a) procházky
b) sport (kolo, agility), výcvik
c) žádné aktivity
- Jak často svého psa krmíte?
 a) dvakrát denně
b) třikrát denně
c) nekrmím osobně
- Čím psa krmíte?
 a) granulemi a konzervami pro psy
b) masem
c) jídlem, co zbyde z kuchyně
- Měníte psovi denně vodu?
 a) ano
b) ne

12. Nechávejte psa pravidelně očkovat?
 a) ano
 b) ne
13. Napište tři nejdůležitější věci, které podle Vás potřebujete pro chov psa:
 ..... *láska ke psu, peníze, čas* .....
14. Vzali byste si psa z útulku?
 a) ano
 b) ne ..... Proč? (Odpovězte jednou větou): .....
15. Máte nějakou špatnou zkušenost se psem?
 a) ano..... Jakou? (Napište):.....
 b) ne
16. Které plemeno psa patří mezi Vaše oblíbené? ..... *slabý rebror* .....
17. Jaké plemeno psa je podle Vás nebezpečné? .....
18. Vypište, jaké jsou alespoň tři zásady bezpečnosti při kontaktu se psem ať už známým nebo neznámým?
 ..... *dávat si pozor, nehladit neznámého psa* .....
19. Pes má nejvíce vyvinutý tento smyslový orgán:
 a) sluch
 b) hmat
 c) čich
20. Kolik zubů má dospělý pes?
 a) 42 zubů
 b) 32 zubů
 c) 25 zubů
21. Jak se nazývají zuby, které psi používají k naporcování potravy?
 a) řezáky
 b) špičáky
 c) mléčné zuby
22. Po narození mláďata psa:
 a) jsou slepá
 b) jsou holá
 c) již vidí
23. Psovítí jsou:
 a) masožravci
 b) všežravci
 c) býložravci
24. Má pes zatažitelné drápy na končetinách?
 a) ano
 b) ne
 c) pouze jako štěně
25. Znáte nějaké nemoci psa? (Vypište):..... *mezim* .....